

Gevangen in de tijd: een systematische review over de repercussies van langdurig gevangenschap op de gedetineerde

Masterproef neergelegd tot het behalen van de graad master in de Criminologische Wetenschappen door **(01804823) Vandeveld, Laura**

Academiejaar: 2023 – 2024

Promotor(en): Prof. Dr. Tom Vander Beken

Commissaris: Mevr. Audry Delvaux

Aantal woorden: 15646

Abstract

BACKGROUND: As widely acknowledged, the duration of a prison sentence should be in accordance with the severity of the crime. However, scientific research has proven that lengthy sentences are often ineffective. Long-term incarceration seems to alienate prisoners from society, making it hard for them to transition from prison routines to daily life upon release. Consequently, it is required that humanity should start focusing on how prisoners in long-term confinement cope with long-term sentences. This knowledge could facilitate the development of effective rehabilitation programmes.

METHOD: To investigate the experiences of long-term imprisonment and the ways detainees cope with their captivation, a systematic review was conducted using a single database, Web of Science. The research question regarding this subject was formulated as follows: ‘what are the experiences of prisoners in long-term imprisonment?’

RESULTS: The selection process resulted in 20 relevant journal articles, based on 15 unique studies. The most common results regarding this phenomenon were related to the pains of imprisonment which are observed in both male and female inmates but are more prominent among the female prison population. Another result of the experiences of long-term inmates relates to the coping strategies, such as spiritual coping, educational coping, social coping, and the redefinition of the prison sentence.

CONCLUSION: The answer to the research question is complex and multifaceted. It encompasses several themes including spirituality, education, work experience, prison visitation, and trying to find meaning in the sentence. Spending time usefully in prison can sometimes be obstructed by various barriers. Despite these difficulties, most of the inmates manage to find ways to derive meaning from their incarceration. Understanding these coping mechanisms is crucial for developing effective programmes that serve the purpose of rehabilitation and for addressing the complex challenges detainees face by serving long-term sentences. There is still much to explore in relation to the educational, social and spiritual strategies inmates use to endure the prolonged nature of their incarceration.

Keywords: long-term imprisonment, experiences, coping strategies

Kernwoorden: langdurig gevangenschap, ervaringen, copingstrategieën

Woord vooraf

Met dit eindwerk sluit ik de opleiding Criminologische Wetenschappen aan de Universiteit van Gent af. Dit kwam mede tot stand door enkele belangrijke mensen die bijdroegen aan het succesvol finaliseren van dit traject. Met dit sluitstuk wil ik dan ook graag deze mensen even in de schijnwerpers zetten.

Allereerst wil ik mijn promotor Dr. Tom Vander Beken bedanken voor de inspiratie en motivatie om een systematische review tot stand te brengen. Daarenboven ben ik hem dankbaar voor zijn waardevolle feedback, geduldige ondersteuning en vertrouwen.

Daarnaast wil ik mijn vrienden bedanken om tijdens deze opleiding te zorgen voor een onvoorwaardelijke hoeveelheid aan steun en liefde. Dankzij jullie heb ik tevens een schitterende studententijd beleefd boordevol onvergetelijke en memorabele momenten.

Ik ben mijn lieve ouders, mijn zus en mijn vriend ook zeer dankbaar. Jullie motiverende woorden hebben mij gesteund doorheen deze zware periode. Bedankt voor de vele kansen en de opportuniteit om ook hierna mijn studies nog verder te zetten. Woorden kunnen niet uitdrukken hoe dankbaar ik jullie ben.

Laura Vandavelde
Vollezele, juli 2024

Inhoudsopgave

<i>Abstract</i>	II
<i>Woord vooraf</i>	IV
1. Inleiding en probleemstelling	1
1.1. (Langdurig) gevangenschap en haar voer voor debat	1
1.2. Hoeveel tijd omvat langdurig gevangenschap?	4
1.3. Repercussies?	4
1.4. Methodologie	6
1.4.1. Zoekstrategie	8
1.4.2. Selectiecriteria	9
1.4.3. Studieselectie	11
1.4.4. Data-extractie	13
1.4.5. Kwaliteitsbeoordeling van de gecollecteerde data	19
1.4.5.1. Externe criteria	19
1.4.5.2. Interne criteria	21
1.5. Beperkingen masterproef	28
1.6. Opbouw masterproef	29
2. Resultaten	30
2.1. Pains (and gains) of imprisonment	30
2.2. Barrières voor een zinvolle tijdsbesteding in langdurig gevangenschap	34
2.3. Reacties op het verblijf in langdurig gevangenschap	36
2.3.1. Proactieve adaptatie	36
2.3.1.1. Het herdefiniëren van de gevangenisstraf	36
2.3.1.2. Spirituele coping	40
2.3.1.3. Educatieve coping	42
2.3.1.4. Sociale coping	44

2.3.2. Reactieve adaptatie	46
3. Discussie en conclusie	47
3.1. Interpretatie van de resultaten.....	47
3.2. Beleidsimplicaties.....	54
3.3. Sterktes en zwaktes van het onderzoek	55
4. Bibliografie	57
5. Wetgeving	62
<i>Perstekst</i>	63

*Society creates prisoners, but it is also our
responsibility to restore their humanity*

– American Prison by Shane Bauer

1. Inleiding en probleemstelling

1.1. (Langdurig) gevangenschap en haar voer voor debat

Langdurig gevangenschap vindt haar oorsprong in de jaren 70' en 80' van de vorige eeuw. Deze tijdsperiode kenmerkt zich door een enorme groei van langdurig gevangenschap waarin de Verenigde Staten het voortouw nam en gaandeweg andere delen van de Angelsaksische wereld hetzelfde voorbeeld volgden. Deze '*tough-on-crime*' ideologie waaide ten slotte over tot in Europa, waar het zich verder verankerde (Liem & Elbers, 2015). De eerste carcerale instellingen of gevangenissen dateren nog van de 16^e eeuw, reeds meer dan 400 jaar geleden (Daems, 2023). Criminoloog Tom Daems trekt om die reden – het feit dat gevangenisstraffen gedateerd zijn – het afschrikwekkend effect van de gevangenisstraf in vraag en poneert dat er geen enkele evidentie bestaat dat deze functie nog in vervulling raakt. Wat meer gewicht heeft is de zekerheid van de straf. Dit heeft betrekking op het denken van Cesare Beccaria, die reeds in de 18^e eeuw beargumenteerde dat de zekerheid van de straf primeert op de strengheid ervan. Volgens hem boezemt een onherroepelijke straf een grotere angst in dan een afschrikwekkende, maar onwaarschijnlijke straf (Devine, 1981).

Daar gevangenisstraffen al geruime tijd aanwezig zijn, zou de maatschappij zich dus terecht de vraag kunnen stellen of detentie nog iets van deze tijd is en geen achterhaald systeem van justitie in stand houdt. Rond de 16^e eeuw fungeerden gevangenisstraffen immers nog als vergelding of retributie, ook wel gekend onder de uitdrukking 'oog om oog, tand om tand'. Het criminele voorval vond plaats en berokkende schade aan het slachtoffer (en de nabestaande(n)), waarna de dader een straf kreeg toegewezen. Toch bestaan er ook andere doelen van straffen, ook wel gekend als het preventief straffen. Dit verwijst naar het straffen dat specifiek gericht is op de dader in de hoop dat deze laatste zich zal onthouden van criminele activiteiten in de toekomst. Daarnaast wijst het ook aan dat straffen een afschrikwekkend effect zouden hebben op andere potentiële daders, ondanks het feit dat dit niet door wetenschappelijk bewijsmateriaal gesteund wordt (Daems, 2023). Naast het preventief straffen is de belangrijkste finaliteit van straffen het rehabiliteren van daders (Stearns, 2023). De studie van Liem en Elbers (2015) bepleit tevens dat rehabilitatie de focus moet zijn van een gevangenisstraf, aangezien het een toegevoegde waarde vormt voor een succesvolle re-integratie van de gedetineerde.

Het proportionaliteitsbeginsel is gekoppeld aan voorgenoemde doelstellingen van een gevangenisstraf en legt de klemtoon op de volgende stelling: “*time fits the crime*”. Elke straf moet dus in verhouding staan met de ernst van het misdrijf en de veroorzaakte schade (von Hirsch, 1992, geciteerd in Liem en Elbers 2015).

Het blijkt dat vooral de Verenigde Staten zich baseren op voorgenoemde principes van afschrikking en retributie om langdurige gevangenisstraffen te rechtvaardigen. Onderzoek toont nochtans aan dat dit een tegenovergesteld effect heeft en net meer schade toebrengt aan de maatschappij (Turner, 2023). Daarom is het gepast om in dit onderdeel enkele instrumenten aan te halen die wereldwijd van kracht zijn omtrent het bereiken van humane detentie.

Op internationaal niveau gelden ten eerste de welbekende *standard minimum rules for the treatment of prisoners*, omgedoopt tot de nu van kracht zijnde *Nelson Mandela Rules*. In dit document staat beschreven dat detentie tot doel heeft om de maatschappij te beschermen tegen criminaliteit en recidive te beperken. Voorgenoemde doelstellingen kunnen enkel behaald worden wanneer de gevangenisstraf dient om te voorzien in de re-integratie van de gedetineerde¹. Een andere richtlijn in het document heeft het over het feit dat detentie reeds een straf *an sich* is omwille van de vrijheidsberoving. Een persoon opsluiten gaat per slot van rekening hand in hand met het ontnemen van zijn of haar autonomie. Dat verklaart waarom richtlijn nummer vijf uit *the Nelson Mandela Rules* zich expliciet uitspreekt over het feit dat een gevangenisstelsel niet méér schade mag toebrengen dan reeds inherent aanwezig is aan de vrijheidsberoving². Verder is ook het Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten (IVBPR) een onontbeerlijk instrument voor wat betreft menswaardige detentie. Dit verdrag geeft in artikel tien aan dat de gedetineerden recht hebben op een behandeling die de nodige humaniteit en eerbied voor hun waardigheid behelst³. Voorts bepaalt dit artikel dat een gevangenisstraf erop gericht is om de gedetineerde herop te voeden en te reclasseren⁴.

¹ Art. 4 United Nations Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners (the Nelson Mandela Rules) van 17 december 2015, *United Nations Office on Drugs and Crime*, 3.

² Art. 5 United Nations Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners (the Nelson Mandela Rules) van 17 december 2015, *United Nations Office on Drugs and Crime*, 3.

³ Art. 10, lid 1 IVBPR

⁴ Art. 10, lid 3 IVBPR

In deze context is het relevant om te verwijzen naar recent onderzoek van Liem (2024). Zij vertelt in het radioprogramma ‘Nieuwe Feiten’ over haar onderzoek gevoerd in de Verenigde Staten en in Nederland naar gedetineerden in langdurig gevangenschap. Als criminologe aan de Universiteit van Leiden poneert ze dat lange gevangenisstraffen van minstens vijftien jaar of langer niet effectief zijn en dat het gedetineerden vervreemdt van hun eigen omgeving. Na hun vrijlating zijn ze niet langer in staat om eenvoudige taken tot een goed einde te brengen daar hun dagdagelijkse routine nu verleden tijd blijkt te zijn. Wetenschappelijk onderzoek van Crewe (2024) ondersteunt dit en stelt dat gedetineerden in langdurig gevangenschap zich logischerwijze aanpassen aan hun omgeving binnen de vier celmuren, maar dat zij ook nood hebben aan deze ‘veilige’ ruimte waarin ze hun emoties de vrije loop kunnen laten. Onderstaand citaat toont aan hoe belangrijk het is om voldoende aandacht te besteden aan gedetineerden in relatie met hun tijd in detentie. Ze moeten immers in de mogelijkheid verkeren om een bepaalde strategie of techniek te ontwikkelen die het leven in gevangenschap iets of wat draaglijker maakt:

You haven't got a care in the world when that door bangs then because you know you're safe, you're in your own space, you can do your own thing, use the phone or play PlayStation or read a book. It's like when you bang-up, that's your home. [...] Your comfort zone. [...] Because I know the only person who can hurt myself in that place is myself. So, I know that I'm safe, I know that I'm happy, I know that anything happens in there, there's only me to blame, do you know what I mean? (Crewe, 2024)

Aangezien het aantal gedetineerden met een lange gevangenisstraf wereldwijd is toegenomen sinds de jaren 1970-1980, rijst de vraag in hoeverre langdurig gevangenschap haar doel nog dient (Liem & Elbers, 2015). Het is tevens belangrijk dat de maatschappij voldoende aandacht en belang hecht aan gedetineerden die al jarenlang geïsoleerd zijn geweest van de buitenwereld. Het is dan ook de bedoeling dat, wanneer zij vrijkomen, ze kunnen rekenen op een adequaat vangnet dat voldoende waarborgen biedt op een succesvolle re-integratie. Daarom is een weergave van copingstrategieën aan langdurig gevangenschap onontbeerlijk om een concreet idee te krijgen van op welke wijze gedetineerden zich aanpassen aan hun (resterende) tijd in gevangenschap. Op die manier krijgen hulpverleners, politici en detentiepersoneel een beter idee over hoe ze met dit “soort mensen” moeten omgaan in de toekomst.

Kortom, menig critici blijven de effectiviteit van gevangenisstraffen in vraag stellen en het is om die reden relevant een systematische review te ontwikkelen over de manier waarop gedetineerden in langdurig gevangenschap hun tijd in detentie beleven.

1.2. Hoeveel tijd omvat langdurig gevangenschap?

Hoewel er geen consensus bestaat op internationaal vlak over wat nu net een “langdurige gevangenisstraf” inhoudt, heeft het Engelse Ministerie van Justitie in 2013 een parameter ontwikkeld die langdurig gevangenschap definieert als ‘een straflengte van vier jaar of meer, inclusief levenslang gestraften’ (Berman, 2013, geciteerd in Wright et al., 2017). Ook de bachelorproef die voorafging aan deze masterproef vertrok vanuit de idee om gevangenisstraffen van vier jaar of meer, met levenslanggestraften inclus, te percipiëren als langdurig gevangenschap. Om die reden zal deze masterproef verder bouwen op dit idee. Echter, dit onderzoek houdt enkel rekening met straffen die ononderbroken vier jaar of meer impliceren. Straffen die in totaliteit vier jaar duren, maar geen aanhoudend verloop kennen, zijn bijgevolg niet opgenomen in het thesisonderzoek.

1.3. Repercussies?

De term ‘repercussies’ kan zeer ruim worden geïnterpreteerd. Om die reden is het noodzakelijk dat dit begrip een afbakening kent. Een repercussie kan betrekking hebben op de gevolgen die ontstaan na gevangenschap (en dus na vrijlating), maar in deze context peilt het enkel naar de ervaringen binnen detentie.

De algemene *pains of imprisonment* zijn reeds talrijke keren besproken in de literatuur waardoor het onoverkomelijk deel uitmaakt van dit onderzoek. Er zal daarom ook ingegaan worden op de moeilijkheden die gedetineerden ervaren in deze hachelijke situatie. Wat essentieel is, zijn de obstakels die gedetineerden moeten overwinnen vooraleer ze hun detentietijd op een zinvolle wijze kunnen besteden. De manier waarop langgestrafte gedetineerden hun tijd doorbrengen binnen detentie en hoe zij reageren op hun langdurig verblijf in detentie blijkt van cruciaal belang te zijn. Dit verwijst zowel naar de defensieve manieren (reactief reageren) om met gevangenschap om te gaan, maar ook naar de zogenaamde copingtechnieken die op hun beurt gerelateerd zijn aan adaptatie (proactief reageren) aan langdurig gevangenschap. Deze technieken zorgen ervoor dat de gedetineerde een wijze vindt of zelf creëert om de resterende tijd in gevangenschap nuttig in te delen.

Aangezien de nadruk ligt op gedetineerden die op proactieve wijze omgaan met gevangenschap zullen hier hoofdzakelijk de positieve copingstrategieën belicht worden:

- **Sociale coping:** heeft betrekking op de manier waarop een gedetineerde zijn of haar sociale relaties onderhoudt. In dit onderdeel gaat het niet alleen om partners, maar ook om kinderen en familie in het algemeen. Deze personen kunnen immers een (positieve) rol spelen in het ervaringsproces van de gevangene.
- **Educatieve coping:** impliceert dat de gedetineerde de tijd neemt om studies aan te vatten met het oog op een vlotte re-integratie in de samenleving. Dit kan ook in verband gebracht worden met het uitoefenen van een job in detentie.
- **Spirituele coping:** verwijst niet alleen naar het praktiseren van een bepaald geloof, maar ook naar het uitvoeren van meditatiepraktijken, *mindfulness* en therapie om de tijd in detentie op een zinvolle manier door te brengen.
- **Re-interpretatie van de straf:** richt zich op het aanvaarden van de straf en het feit dat de gedetineerde een proces van vergeving ten opzichte van zichzelf is gestart. Dit houdt eveneens verband met het proces van *desistance* van criminaliteit. Dit begrip verwijst naar een proces waarin de delinquent zich terugtrekt uit een criminele levensstijl.

1.4. Methodologie

Deze masterproef neemt de vorm aan van een systematische review. Dit soort review laat toe om op een specifieke onderzoeksvraag een gepast en helder antwoord te formuleren door de meest belangrijke bevindingen rond een bepaald onderwerp samen te bundelen. De methodologie is transparant zodat de onderzoeksresultaten tevens door anderen kunnen worden gecontroleerd en gereproduceerd. Door met de nodige kritische ingesteldheid naar bronnen te kijken, is de kans op vertekeningen of *bias* minimaal (Harris et al., 2014).

Een systematische review van hoge kwaliteit bestaat volgens Pollock & Berge (2018) uit bronnen die primaire literatuur samenbrengen, gepubliceerd dan wel ongepubliceerd en in verschillende talen over heel de wereld. Het is van uitermate belang dat door het gebruik van een systematische review een antwoord kan geformuleerd worden op een specifieke onderzoeksvraag. Toch mag de vraag niet te nauw afgebakend zijn daar er anders onvoldoende zoekresultaten zouden verschijnen. Echter, wanneer de vraag te ruim uitgedrukt wordt, verhindert dit de onderzoeker om de bronnen tot een beheersbaar aantal te herleiden en te analyseren (Harris et al., 2014). Om die reden raden Harris et al. (2014) en Bodleian Libraries (2024) aan om de PICO(S)-criteria te hanteren bij het opstellen van een goede onderzoeksvraag. Dit acroniem staat voor *population, intervention, comparison, outcome* en *study type* (Pollock & Berge, 2018).

Toch is het aanwenden van het SPIDER-raamwerk verkieslijk voor dit type onderzoek. SPIDER is een acroniem dat staat voor *sample, phenomenon of interest, design, evaluation* en *research type*. Het is rijker aan informatie en gedetailleerder dan wanneer de PICO(S) criteria worden gehanteerd (dewelke voornamelijk bruikbaar zijn voor een kwantitatieve datavergaring). Daarenboven houdt de ‘P of I’ van het SPIDER-kader verband met het interesseveld van dit thesisonderzoek. SPIDER criteria zijn geschikter om bepaalde ervaringen en gedragingen onder de loop te nemen dan het PICO(S) raamwerk (Cooke et al., 2012).

De systematische review hanteert het stappenplan zoals uiteengezet in Pollock & Berge (2018). Deze bron volgt een driestappenplan dat achtereenvolgens besproken zal worden: (1) het formuleren van de onderzoeksvraag, (2) het uitschrijven van een protocol en (3) het vervolledigen van de systematische review.

Stap 1: (opzet masterproef) en onderzoeksvraag

De thesis beoogt om met relevante literatuur van de afgelopen tien jaar het fenomeen van langdurig gevangenschap samen te brengen en een antwoord te formuleren op de hierna benoemde onderzoeksvraag. Met deze masterproef wordt gepoogd om de literatuur omtrent langdurig gevangenschap op een zeer transparante manier weer te geven en een antwoord te formuleren op de volgende onderzoeksvraag: *‘wat zijn de ervaringen van gedetineerden in langdurig gevangenschap?’*.

Dit onderdeel houdt ook in dat de schrijver op zoek gaat naar welk type systematische review het best aansluit bij de onderzoeksvraag. In dit geval gaat het om een kwalitatieve review. Het onderzoek heeft immers betrekking op de *experiences* van langdurig gevangenschap (Pollock & Berge, 2018).

Stap 2: het uitschrijven van een protocol

Het opmaken van een protocol verloopt via zes fases: (1) het uitkiezen van het gepaste raamwerk, (2) een zoekstrategie ontwikkelen, (3) relevante data collecteren, (4) een kwaliteitsbeoordeling uitvoeren, (5) het synthetiseren of bundelen van de geselecteerde literatuur en ten slotte (6) het interpreteren van de resultaten. Tabel I representeert het uitgekozen raamwerk voor wat betreft de systematische review. Vervolgens verklaart de volgende tussentitel de zoekstrategie en laat tabel II zien welke data gecollecteerd werd in functie van de onderzoeksvraag. Daarna zal tussentitel 1.4.5. het hebben over de kwaliteit van de opgenomen studies door haar beperkingen en sterktes te bespreken.

Stap 3: het vervolledigen van de systematische review

De finaliteit van het vervolledigen van een systematische review is het op zoek gaan naar hiaten in de bestaande literatuur. Toegepast op deze masterproef tracht de onderzoeker op zoek te gaan naar bestaande lacunes in de literatuur over de ervaringen van langdurig gevangenschap van gedetineerden. In dit onderdeel bewijst de schrijver dat er eventueel andere *study designs* gehanteerd kunnen worden in de toekomst of doet de schrijver een voorstel voor het opstellen van andere onderzoeksvragen in het licht van de finale bevindingen omtrent het fenomeen.

1.4.1. Zoekstrategie

Voor het uitvoeren van het onderzoek werd slechts één databank uitgekozen, met name *Web of Science (WoS)*. Deze databank laat toe om op korte tijd een grote hoeveelheid aan kwaliteitsvol wetenschappelijk onderzoek samen te brengen. De Booleaanse operatoren kwamen terecht in het zoekvenster ‘*all fields*’ van WoS teneinde een zo breed mogelijk beeld te vergaren van bestaande literatuur omtrent het fenomeen.

Met behulp van deze Booleaanse operatoren kon een productief zoekproces van start gaan en bracht dit de volgende *search string* voort:

(long-term incarceration) OR (long-term imprisonment) OR (long-term detention) OR (long-term sentence) AND (experiences) OR (perceptions) AND (prisoners) OR (inmates)

1.4.2. Selectiecriteria

Tabel I. Inclusie- en exclusiecriteria

	Inclusie	Exclusie
Sample	Gedetineerden (zowel mannen als vrouwen)	Geen gedetineerden die langdurig in een isoleercel zitten (<i>'solitary confinement'/'restrictive housing'/'administrative segregation'</i>), geen ex-gedetineerden (<i>'ex-prisoners'/'former prisoners'</i>), geen ervaringen van partners, vrienden, slachtoffers
Phenomenon of interest (P of I)	Langdurig gevangenschap	Geen gevangenisstraffen onder de vier jaar (enkel gedetineerden die $\geq$ vier jaar ononderbroken in detentie zullen doorbrengen)
Evaluation	Ervaringen in hun leven achter tralies	Geen focus op recidive
Timeframe	Literatuur vanaf januari 2013 tot en met mei 2024	Publicatie en dataverzameling vóór januari 2013

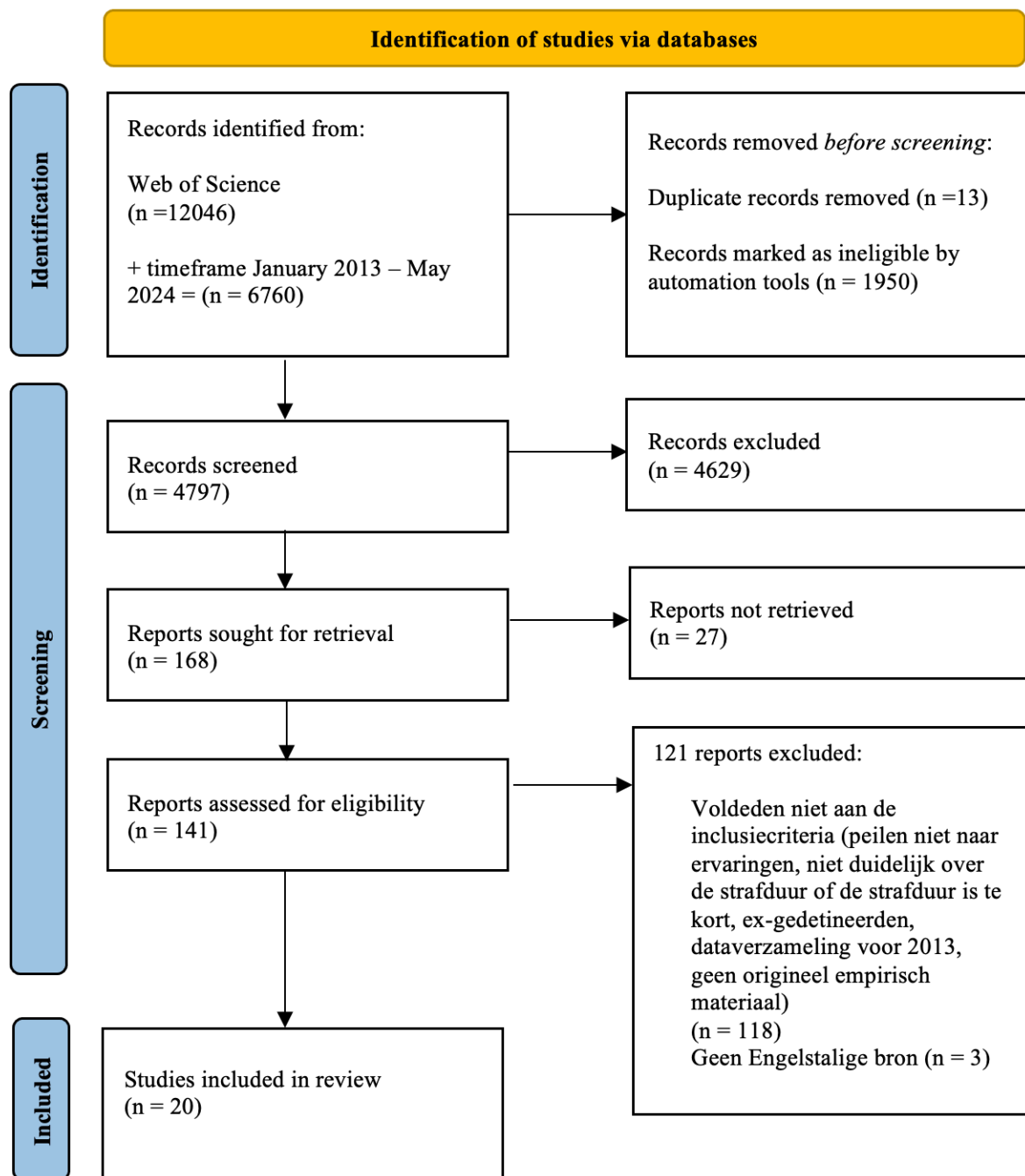
Tabel I verduidelijkt de wijze waarop bronnen weerhouden werden in de systematische review en verklaart eveneens waarom enkele bronnen het finaal niet haalden in de selectie. Daarnaast verwijst het nogmaals naar de redenering achter de opstelling van de onderzoeksvraag.

Voor het samenstellen van de onderzoeksvraag genoten de SPIDER-criteria de voorkeur daar ze zich buigen over onderzoeksvragen gericht op de ervaringen van een bepaalde onderzoekspopulatie of '*sample*' (Cooke et al., 2012).

Aangezien het *design* en het onderzoekstype niet van belang zijn voor het beantwoorden van de onderzoeksvraag, werd besloten om deze twee zaken achterwege te laten voor het vormen van de *search string*. De studie van MacLure et al. (2016) toont aan dat er nog een 'T' aan het PICOS-acroniem kan worden toegevoegd om een tijdsafbakening te implementeren. Ook hier is dit element onontbeerlijk en maakt het logischerwijze deel uit van de zoekstrategie teneinde een zo actueel mogelijk overzicht te creëren. Samengevat behelzen de inclusiecriteria gedetineerden die ononderbroken vier jaar of meer in langdurig gevangenschap (zullen) zitten. Daarnaast moeten de studies peilen naar de ervaringen van deze onderzoeksgroep. De thesis baseert zich enkel op originele, empirische studies om een systematische review van hoge kwaliteit te genereren (Pollock & Berge, 2018).

1.4.3. Studieselectie

Figuur 1. PRISMA 2020 flow diagram ⁵

⁵ Noot. Aangepast overgenomen uit The PRISMA 2020 statement: an updated guideline for reporting systematic reviews”, door Page, M. J., McKenzie, J. E., Bossuyt, P. M., Boutron, I., Hoffmann, T. C., Mulrow, C. D., Shamseer, L., Tetzlaff, J. M., Akl, E. A., Brennan, S. E., Chou, R., Glanville, J., Grimshaw, J. M., Hróbjartsson, A., Lalu, M. M., Li, T., Loder, E. W., Mayo-Wilson, E., McDonald, S., ... Moher, D., 2021, *BMJ*, 372(21), p.5, (<https://doi.org/10.1136/bmj.n71>)

Figuur I toont aan hoeveel bronnen er in totaal geselecteerd werden aan de hand van een prisma flowchart gebaseerd op het schema uit een onderzoek van Willis et al. (2015). Omdat de masterproef poogt om een zo actueel mogelijk beeld te schetsen van een fenomeen, gaan de bronnen terug tot het begin van het jaar 2013. Het gaat zowel om de datum van publicatie, als om de datum van dataverzameling die beiden niet vóór de tijdsperiode van 2013 mogen vallen. De afbakening in tijd leverde nog slechts 6760 zoekresultaten op. De zoekresultaten werden ondergebracht in Endnote, teneinde duplicaten te verwijderen en automatische zoektermen te integreren die fungeerden als filter. Op die manier konden nog 1963 resultaten geëlimineerd worden. Aan de hand van het lezen van het abstract van de bron kon reeds een eerste selectie gemaakt worden die nog 168 resultaten opbracht. Bij onduidelijkheden over het abstract werd de methode en meer bepaald de onderzoekspopulatie/steekproef (*'sample'*) van de bron geraadpleegd, opdat het duidelijk zou worden of de bron al dan niet zou thuishoren in de masterproef. Uit de 168 resultaten die in aanmerking bleken te komen, werden nog 27 bronnen uitgesloten omwille van het feit dat de full-tekst niet beschikbaar was. 141 bronnen werden onderworpen aan een grondige analyse om vervolgens 20 resultaten over te houden die voldeden aan de inclusiecriteria.

Na het analyseren van de gescreende bronnen en het lezen van de geschikte bronnen bleek het al snel duidelijk dat tal van bronnen geen ingang in de masterproef zouden krijgen vanwege volgende redenen:

- De bron vermeldde expliciet dat het zich niet buigt over de lengte van de gevangenisstraf
- De bron was niet duidelijk over de lengte van de gevangenisstraf (twijfelgevallen werden uitgesloten)
- De bron viel niet onder de categorie 'langdurig gevangenschap' zoals gedefinieerd in de thesis
- De bron was irrelevant in het kader van de onderzoeksvraag (ex-gedetineerden die terugblikten op hun periode in detentie, onderbroken straffen, geen betrekking op detentie want incarceration is bijvoorbeeld ook een term die in de geneeskundige wereld verschijnt, partners/vrienden/slachtoffers van de gedetineerde die hun ervaringen deelden over langdurig gevangenschap)
- Geen toegang tot de bron omwille van het feit dat de institutie geen toegang kan verlenen

Tabel II toont aan welke studies het finaal haalden (20) en dewelke hun onderzoeksmethoden, hun land van onderzoek en andere relevante kenmerken waren.

De resultaten die de selectie haalden in Endnote werden ondergebracht in de *tool* ‘Zotero’, ook wel een referentiemanager genoemd. Zotero bestaat naast andere referentiemanagers, waaronder Endnote en Mendeley bekend zijn. Zotero kreeg de voorkeur omdat het gebruiksvriendelijker is dan Endnote. Het is een handige manier om data te collecteren en te structureren, waardoor de onderzoeker op een eenvoudige manier te werk kan gaan. Bovendien biedt dit instrument de mogelijkheid om digitaal aantekeningen aan te brengen. De onderzoeker krijgt hierdoor de optie aangereikt om de belangrijkste zaken per bron te markeren en uiteindelijk samen te voegen tot een gestructureerd geheel. De grootste sterkte van dit softwarepakket heeft betrekking op tijdsbesparing, aangezien handmatig een bibliotheek kan gecreëerd worden met gecollecteerde data. Verwijzingen en bibliografieën kunnen vervolgens in de opgevraagde bibliografische stijl verschijnen met behulp van de functies in Zotero (Rabaey & D’hanis, 2023).

1.4.4. Data-extractie

Een vereenvoudigde tabel (zie tabel II) geeft de relevante data weer in combinatie met enkele van de belangrijkste kenmerken. In deze context gaat het over volgende zaken: het land van de studie, de steekproefgrootte, de duur van de gevangenisstraf, de gebruikte methode en tot slot de context of het detentieregime. Deze componenten zullen achtereenvolgens besproken worden om zo transparant mogelijk te rapporteren:

- Het land van onderzoek
- De steekproefgrootte: komt aan bod in de sectie ‘kwaliteitsbeoordeling van de gecollecteerde data’
- De duur van de (gevangenis)straf: de duur heeft betrekking op gedetineerden die een ononderbroken gevangenisstraf van vier jaar of meer hebben ontvangen, gedetineerden die een straf van minder dan vier jaar uitzitten, werden niet in rekenschap genomen
- De gebruikte methode: komt aan bod in de sectie ‘kwaliteitsbeoordeling van de gecollecteerde data’
- De context (detentieregime): voornamelijk gewone penitentiaire inrichtingen, maar ook hoog beveiligde detentiecentra en detentiecentra met uitsluitend mannen dan wel vrouwen

Tabel II. Gecollecteerde data omtrent het ervaren van langdurig gevangenschap van gedetineerden binnen de tijdsperiode januari 2013 tot en met mei 2024

Titel (jaartal)	Land	Steekproefgrootte	Duur opgelegde straf	Methode	Context (detentieregime)
<u>Studie A</u> (Wright et al., 2023)	Engeland en Wales	n = 33 (27 mannen, 6 vrouwen)	Een minimum straf van 15 jaar of meer	Interviews	NSG
<u>Studie B</u> (Crewe et al., 2017a)	Engeland en Wales	n = 333 (310 mannen, 23 vrouwen)	Een minimum straf van 15 jaar of meer	Mixed-method	Van maximaal beveiligde gevangenen tot categorieën B, C en D (respectievelijk hoog/medium beveiligd, medium beveiligd en open gevangenisregime) en instellingen voor jonge gedetineerden
<u>Studie C</u> (Hulley et al., 2016)	Engeland	n = 309 mannen, maar het onderzoek focust zich hoofdzakelijk op de survey die bestaat uit 294 mannen	Een minimum straf van 15 jaar of meer	Mixed-method	Zestien maximaal beveiligde gevangenen tot categorieën B, C en D (respectievelijk hoog/medium beveiligd, medium beveiligd en open gevangenisregime) en instellingen voor jonge gedetineerden
<u>Studie D</u> (Landman & Pieterse, 2020)	Zuid-Afrika	n = 30 mannen	Een straf van meer dan 15 jaar	Semigestructureerde interviews	Gewoon penitentiaire inrichting in Cullinan
<u>Studie E</u> (Einat & Rabinovitz, 2013)	Israël	n = 8 vrouwen	4 participanten waren levenslang gestraft, 4	Semigestructureerde interviews	Hoog beveiligd vrouwelijk penitentiair centrum (Neve Tirza)

			participanten hadden een straf van 15 jaar of meer		
<u>Studie F</u> (Selimi et al., 2023)	Kosovo	n = 3 (2 mannen, 1 vrouw)	Tussen 6-10 jaar	Case study (interviews en observaties + aantekeningen)	Gewone penitentiaire inrichting
<u>Studie G</u> (Crewe et al., 2017b)	Engeland en Wales	n = 333 (310 mannen, 23 vrouwen)	Een minimum straf van 15 jaar of meer	Mixed-method	Van maximaal beveiligde gevangenissen tot categorieën B, C en D (respectievelijk hoog/medium beveiligd, medium beveiligd en open gevangenisregime) en instellingen voor jonge gedetineerden
<u>Studie H</u> (Praptomojati & Subandi, 2020)	Indonesië	n = 7 mannen	Van 4 jaar en 6 maanden tot 8 jaar en 3 maanden	Pretest-posttest	Penitentiair centrum klasse IIA
<u>Studie I</u> (Swanson et al., 2013)	Verenigde Staten	n = 185 mannen	55,1% van de sample was gestraft met een levenslange straf zonder voorwaardelijke vrijlating, 27,6% had een straf van vaste duur, 17,3% had een levenslange straf	Interview	Hoog beveiligde gevangenis

<u>Studie J</u> (Alemineh et al., 2022)	Ethiopië	n = 60 vrouwen	NSG in methodiek, maar uit antwoorden blijkt dat de strafduur voldoet aan de inclusiecriteria	Mixed-method	Twee gewone penitentiaire inrichtingen in Dessie en Woldia
<u>Studie K</u> (Bullock et al., 2019)	NSG	n = 27 (7 vrouwen, 20 mannen)	18 personen hadden een straf van 5 jaar of langer, waarvan er 12 een levenslange straf uitzaten, 9 personen zaten een straf uit van onder de 5 jaar	Semigestructureerde interviews	NSG
<u>Studie L</u> (Redondo et al., 2022)	Spanje	n = 44 mannen	Tussen 1,5-28 jaar	Interviews	Drie verschillende gevangenisafdelingen: gewoon regime, therapeutische unit en open regime
<u>Studie M</u> (Jarman, 2020)	Engeland	n = 18 mannen	Een straf van ten minste 10 jaar	Semigestructureerde interviews	Mannelijke gevangenis die uitsluitend gedetineerden met straffen van onbepaalde duur vasthoudt
<u>Studie N</u> (Hettinger, 2022)	Verenigde Staten	n = 1 man	Op het moment van zijn schrijven is hij 13 jaar gedetineerd, NSG over totale duur van opgelegde straf	Autobiografisch essay	Gewone penitentiaire inrichting in Iowa
<u>Studie O</u> (Carvalho et al., 2018)	Portugal	n = 16 mannen	Tussen 1-25 jaar, 4 participanten hadden een straf	Semigestructureerde interviews	Gewone penitentiaire inrichting op de Madeira eilanden

			van minder dan 5 jaar, 3 participanten hadden een straf tussen 5-10 jaar, 4 participanten hadden een straf tussen 10-15 jaar, de resterende 5 participanten hadden een straf van meer dan 15 jaar		
<u>Studie P</u> (Markussen & Knutz, 2020)	Denemarken	n = 14 (7 mannen, 7 kinderen)	Tussen 8-16 jaar	Etnografisch veldwerk in combinatie met diepte-interviews	Drie hoog beveiligde gevangenissen
<u>Studie Q</u> (Sachitra & Wijewardhana, 2020)	Sri Lanka	n = 37 (NSG of het over vrouwen of mannen gaat)	1,5 jaar tot doodstraf	Case study (semigestructureerde diepte-interviews)	Gewone penitentiaire inrichting
<u>Studie R</u> (Dye et al., 2014)	Verenigde Staten	n = 214 vrouwen	Levenslange straffen	Survey	Drie gewone penitentiaire inrichtingen
<u>Studie S</u> (An et al., 2019)	China	n = 83 mannen	Kortgestraften met een straf van maximum 3 jaar,	Pretest-posttest	Gewone penitentiaire inrichting in Beijing

			langgestraften met een straf van nog minimaal 10 jaar		
<u>Studie T</u> (Wright et al., 2017)	Engeland en Wales	n = 146 (21 vrouwen, 125 mannen)	Een minimum straf van 15 jaar of meer	Interviews	Van maximaal beveiligde gevangenissen tot categorieën B, C en D (respectievelijk hoog/medium beveiligd, medium beveiligd en open gevangenisregime) en instellingen voor jonge gedetineerden

NSG = niet specifiek gerapporteerd

1.4.5. Kwaliteitsbeoordeling van de gecollecteerde data

1.4.5.1. Externe criteria

Dit onderdeel zal dieper ingaan op de betrouwbaarheid van de gepubliceerde studies door middel van een kwaliteitscontrole. Deze controle kan op verschillende manieren tot stand komen en één van de manieren is door na te gaan in welke databank de studie is gepubliceerd (externe criteria). Aangezien de verworven studies afkomstig zijn van de internationale databank WoS hebben deze onderzoeken gegarandeerd een goede kwaliteit. De meeste tijdschriften in deze databank zijn immers onderworpen aan een *peer review* of nog aan een collegiale toetsing (A1 classificatie), wat betekent dat ze door andere wetenschappers of gelijken beoordeeld en nagelezen worden. Om na te gaan of de twintig geïnccludeerde studies wel degelijk deel uitmaken van het A1 classificatiesysteem - dat enkel toonaangevende werken met excellente bronnen inhoudt – werden de drie eerste opties in de databank aangevinkt in het *dropdown* menu ‘*editions*’, zijnde *Science Citation Index Expanded*, *Social Sciences Citation Index* en *Arts & Humanities Citation Index*. Dit bewijst dat de twintig opgenomen studies onder het A1 classificatiesysteem vallen (Universiteit Gent, 2024; Hardyns & Snaphaan, 2020). De *peer review* gaat over een oordeel dat voorafgaand aan de publicatie van de studie tot stand komt. Echter, nadat het wetenschappelijk artikel is gepubliceerd, kan de kwaliteit alsnog aan kritiek worden onderworpen. Dit kan door naar de impactfactor van het tijdschrift of naar de citatiefactor van de studie te kijken.

Impactfactor tijdschriften

- British Journal of Criminology (n = 3), impactfactor van 2,4
- International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology (n = 4), impactfactor van 1,3
- Journal of Contemporary Criminal Justice (n = 1), impactfactor van 1,3
- Journal of Criminological Research Policy & Practice (n = 1), impactfactor van 0,5
- Journal of Forensic Psychiatry & Psychology (n = 1), impactfactor van 0,7
- Justice Quarterly (n = 1), impactfactor van 2,6
- Punishment & Society (n = 1), impactfactor van 2,3
- Safer Communities (n = 1), impactfactor van 0,6
- The Prison Journal (n = 2), impactfactor van 0,9
- Theological Studies (n = 1), impactfactor van 0,5

- Theoretical Criminology (n = 2), impactfactor van 1,9
- Time & Society (n = 1), impactfactor van 2,2
- Victims & Offenders (n = 1), impactfactor van 1,4

De impactfactor geeft weer hoe vaak artikels van een specifiek tijdschrift in andere artikels worden geciteerd (Hardyns & Snaphaan, 2020). Hoe hoger de impactfactor, hoe beter de reputatie van het tijdschrift. Deze factoren worden vaak afgewogen ten opzichte van andere artikels in hetzelfde vakgebied.

Naast het inspecteren van de impactfactor per tijdschrift kan de onderzoeker ook een blik werpen op de citatiescore per studie (Universiteit van Amsterdam, z.d.; UHasselt, z.d.).

Citatiescore studies

Studie A = 2	Studie K = 16
Studie B = 45	Studie L = 7
Studie C = 45	Studie M = 8
Studie D = 0	Studie N = 0
Studie E = 11	Studie O = 5
Studie F = 0	Studie P = 2
Studie G = 106	Studie Q = 2
Studie H = 5	Studie R = 22
Studie I = 29	Studie S = 10
Studie J = 1	Studie T = 37

De citatiescore verduidelijkt hoeveel keer er door andere onderzoekers naar de bron werd verwezen. Een hoge score betekent bijgevolg dat het artikel hoog naar waarde wordt geschat. Toch is het belangrijk om te onthouden dat de citatiescore enkel betrekking heeft op de artikels die verschijnen via de databank van WoS. De meer recente artikels zoals studies D, F en N zijn nul keer geciteerd. Dit is vanzelfsprekend aangezien deze artikels nog maar zeer recentelijk in de databank zijn verschenen. Logischerwijze kennen de oudere studies het meeste aantal citaties (studies B, C, G en T).

Wat betreft de impactfactor heeft het tijdschrift *Justice Quarterly* de hoogste waarde, gevolgd door de tijdschriften *The British Journal of Criminology*, *Punishment & Society* en *Time & Society*. Het tijdschrift *Theological Studies* scoort de laagste impactfactor.

1.4.5.2. *Interne criteria*

Een andere manier om de betrouwbaarheid van een studie te beoordelen is een interne toets. Dit heeft op zijn beurt betrekking op de aanwezigheid van volgende onderdelen: titel, auteur, abstract, inleiding, corpus, conclusie, eindnoten/voetnoten en een literatuurlijst. Dit was aanwezig in alle bronnen met uitzondering van studie N (autobiografische essay). Onder de noemer ‘inleiding’ valt ook de presentie van een goed uitgebouwde methodologie (UHasselt, z.d.). De verwerkte literatuur werd op elk van deze aspecten persoonlijk gecontroleerd en beoordeeld. Om een diepgaande controle te verwezenlijken, volgt hieronder een uitgebreide bespreking van de methodologie en van de steekproefgrootte per geïnccludeerde studie.

Studie A vertrekt vanuit interviews met 33 gedetineerden in langdurig gevangenschap. De data maken deel uit van een breder cross-sectioneel *mixed-method* onderzoek. Vermits er geen uitspraken bestaan over theoretische saturatie kan hier geen conclusie over worden getrokken. Ook spreekt deze studie zich niet expliciet uit over methodologische grenzen.

Studie B hanteert een *mixed-method* methodiek door het gebruik van een reeds eerder afgenomen *survey* en zelf afgenomen diepgaande, semigestructureerde interviews. Het gebruik van een *mixed-method* benadering in een bepaalde studie is handig om een conclusie kracht bij te zetten en een bijdrage te leveren aan de reeds gepubliceerde studies (Schoonenboom & Johnson, 2017). De interviews werden afgenomen bij 125 mannen en 21 vrouwen. Vermits een ideale steekproefgrootte in kwalitatief onderzoek niet bestaat, is het moeilijk om een oordeel te vellen over de omvang. Het is van groter belang dat de steekproef voldoende informatie oplevert voor het opbouwen van een analyse. Wanneer theoretische saturatie is bereikt en er dus met andere woorden geen andere relevante data meer beschikbaar zijn, dan is de steekproef volledig (Mortelmans, 2017). De veralgemening naar een onderzoekspopulatie in kwalitatief onderzoek is gecompliceerder. Toch is dit nog steeds mogelijk op basis van de vormen theoretische generalisatie en *case-to-case* overdracht (Maesschalck, 2016). Om te generaliseren naar de populatie in kwantitatief onderzoek moet de *survey* een ‘groot aantal’ respondenten bevatten, met name tussen de 40 à 50 eenheden (Hardyns, 2021, p. 161).

Aangezien de steekproefomvang voor deze *survey* groter is dan dit aantal laat dit toe om de steekproef te extrapoleren naar de onderzoekspopulatie. De studie van Crewe et al. (2017a) heeft het ook over enkele methodologische grenzen zoals het feit dat het om een cross-sectioneel onderzoeksdesign gaat. Dit betekent dat het informatie verzamelt op slechts één meetmoment. Het is een gemakkelijk uitvoerbare onderzoeksmethode waaraan relatief weinig kosten zijn verbonden. Toch laat een longitudinaal design toe om dynamieken weer te geven daar het data verzamelt op verschillende tijdstippen (Hardyns, 2021).

Studie C gebruikt eveneens een *mixed-method* en bouwt verder op een reeds ontwikkelde *survey*. De *questionnaire* werd door de onderzoekers aangevuld met andere elementen, teneinde nog steeds nieuwe, veranderde ontwikkelingen waar te nemen. De *survey* kwam terecht bij 294 gevangenen in 16 verschillende gevangenissen. Het vult de bevindingen uit de *survey* aan met reeds eerder afgenomen interviews. Daar er werd verklaard bij studie B wat de steekproefomvang voor een *survey* betekent, zal er hier niet verder ingegaan worden op de grootte. Enkele methodologische problemen in het onderzoek van Hulley et al. (2016) impliceren opnieuw een cross-sectioneel *design* waardoor (zoals ook in studie B op te merken is) conclusies moeilijk hard te maken zijn. Voorts zijn er ook leeftijdseffecten waardoor de oudere gevangenen die in de late fase van hun straf zitten hoogstwaarschijnlijk al geïmpacteerd zijn aan hun langdurig gevangenschap ten opzichte van de jongere gedetineerden (Hulley et al., 2016).

Studie D focust zich voor het genereren van data op interviews met 30 mannen in langdurig gevangenschap. Dit onderzoek hanteert een interpretatieve fenomenologische analyse dat tot doel heeft om te doorgronden welke invulling participanten geven aan hun ervaringen in een bepaalde context. Het is de rol van de onderzoeker om een actieve houding aan te nemen tijdens het onderzoeksproces opdat er een inzicht ontstaat in hoe deelnemers deze betekenis geven. Voorts moet de onderzoeker het perspectief van de participanten nauwkeurig bestuderen, maar evenwel kritisch blijven (Smith & Osborn, 2015). Het spreekt zich niet uit over het al dan niet bereiken van theoretische saturatie en daarenboven zijn methodologische grenzen van het onderzoek zijn onbekend.

Studie E hanteert interviews afgenomen bij acht vrouwelijke gevangenen als kwalitatieve methode. De studie geeft zelf in zijn discussie-onderdeel aan dat de grenzen van dit onderzoek te vinden zijn bij de kleine steekproefomvang en de manier waarop de data werd gecollecteerd. Aangezien het een zeer kleine *sample* bevat, is het onmogelijk om een generaliseerbaar beeld te creëren voor andere vrouwelijke detentiepopulaties. Het onderzoek betreft een gevoelig onderwerp waardoor het verkrijgen van gedetailleerde en betrouwbare informatie een struikelblok vormt. Toch heeft de onderzoeker voldoende gedetailleerde informatie ingewonnen van participanten zodat de indruk ontstaat dat de vrouwelijke gedetineerden geen relevante informatie zouden achterhouden. Andere onderzoekstechnieken zoals etnografische observatie of zelfrapportage zouden wel nog meer gedetailleerde en aanvullende informatie kunnen opleveren (Einat & Rabinovitz, 2013).

Studie F gebruikt als methode de *case study* afgenomen bij twee mannen en één vrouw waardoor het aantal onderzoekseenheden zeer gering zijn. Deze werd aangevuld met interviews én observaties met bijhorende aantekeningen. De *case study* is de onderzoeksstrategie bij uitstek wanneer de onderzoeker de intentie heeft om een diepgaand inzicht te verwerven in een bepaald proces. Het wordt aangevuld met kwalitatieve onderzoeksmethoden, levert nauwkeurige informatie op en kent een arbeidsintensief verloop. Desalniettemin belemmert dit soort onderzoek de externe geldigheid gezien het aantal onderzoekseenheden zeer klein is. Dit resulteert in het feit dat het moeilijk wordt om resultaten te extrapoleren naar de onderzoekspopulatie (Hardyns, 2021, pp. 184-185). Andere problemen met de gevalstudie impliceren onder andere een niet goed afgebakende groep, een onvoldoende grondig onderzocht geval en vertekening naar verificatie. Laatstgenoemde heeft betrekking op het fenomeen dat de onderzoeker enkel onderzoekseenheden bestudeert omdat deze stroken met zijn reeds op voorhand bepaalde ideeën over deze specifieke groep (Leys et al., 2016). Studie F beweert wel dat, ondanks de kleine onderzoekssample, de data rijk is aan informatie en data saturatie in zekere mate werd bereikt (Selimi et al., 2023).

Studie G maakt duidelijk dat het onderzoeksresultaten rapporteert uit een brede *mixed-method* studie. Het omvat zowel vrouwelijke als mannelijke gedetineerden en is om die reden bijna uniek. Zoals reeds besproken voor studie B omvat het kwantitatieve luik van de studie voldoende participanten opdat het onderzoek naar andere onderzoekspopulaties kan veralgemeend worden.

Wat betreft het kwalitatieve luik van studie G kan er naar studie B gekeken worden. De studie richt zich voornamelijk op de vrouwelijke detentiepopulatie omdat deze groep vaak vergeten wordt in onderzoek naar langdurig gevangenschap. Toch geeft de studie zelf aan dat de *survey* oorspronkelijk ontworpen is voor de mannelijke gedetineerden waardoor er belangrijke elementen - die op de vrouwelijke gedetineerden van toepassing zouden kunnen zijn - mogelijks achterwege blijven (Crewe et al., 2017b).

Studie H maakt gebruik van een experimenteel onderzoek met een *pretest-posttest design*, dat werd uitgevoerd bij zeven mannelijke gedetineerden. Een *pretest-posttest* onderzoek is experimenteel van aard en probeert om na te gaan wat het effect is van een bepaalde interventie van bijvoorbeeld een training (Stratton, 2019). Studie H hanteert een *one-group pretest-posttest design* met een dubbele posttest wat betekent dat een afhankelijke variabele getest wordt op participanten. Zowel voorafgaand aan de behandeling als na de behandeling. Het bevat dus geen controlegroep die normaal gesproken fungeert als vergelijkingsgroep. Dit leidt tot repercussies voor de interne validiteit aangezien een uitspraak over oorzaak-gevolg relaties hier dus niet mogelijk is. Het gaat om een quasi-experimenteel design daar de onderzoeksgroep niet-willekeurig werd geselecteerd (Choueiry, 2021). Het aantal deelnemers in studie H is relatief klein waardoor opnieuw de externe validiteit onder druk komt te staan (Praptomojati & Subandi, 2020).

Studie I heeft zowel kwantitatieve als kwalitatieve data samengebracht door het afnemen van interviews bij 185 mannelijke gedetineerden. Vervolgens werden vragenlijsten of *questionnaires* uitgedeeld die voor iedere gedetineerde duidelijk verstaanbaar waren. De studie kent een groot aantal onderzoekseenheden, maar werpt enkel een blik op gedetineerden in een hoog beveiligde setting. Om die reden is het moeilijk om uitspraken te doen over gedetineerden in een andere soort setting en is de veralgemening naar andere onderzoekseenheden aldus een beperking.

Studie J maakt gebruik van een *mixed-method* benadering en bestudeert zo 60 vrouwelijke gevangenen. Voor het vergaren van kwantitatieve data werd beschrijvend onderzoek en een cross-sectioneel design toegepast en voor het verzamelen van kwalitatieve data werden interviews met sleutelpersonen afgenomen in combinatie met participerende observatie. De studie benadrukt dat door het interviewen van sleutelpersonen belangrijke en gedetailleerde informatie mogelijks onder de radar blijft.

Studie K nam diepte-interviews af bij zeven vrouwelijke en twintig mannelijke gedetineerden in het kader van een rehabilitatieprogramma. Het gaat om een cross-sectioneel design waarin er met elke gedetineerde gesprekken werden gevoerd in een bepaalde tijdsperiode. Deze studie vertelt niets over theoretische saturatie wat het bijgevolg moeilijk maakt om conclusies te trekken omtrent de volledigheid van de populatie.

Studie L nam interviews af bij 44 mannelijke gedetineerden. Vermits er geen vermeldingen in de tekst staan over theoretische saturatie bestaat de mogelijkheid dat de steekproef onvolledig is om er voldoende informatie uit te putten. Voorts stelt de studie vast dat een eerste methodologische limitatie aantoont dat het moeilijk is om vast te stellen dat de gedetineerde zich effectief zal losmaken van het criminele milieu aangezien ze nog steeds in detentie vertoeven. Daarnaast speelt de origine van de gedetineerde een cruciale rol in het al dan niet stopzetten van criminele activiteiten. Aangezien er in de studie vijf gedetineerden betrokken waren die niet van Spaanse afkomst zijn, blijft het dus onmogelijk om hier conclusies uit te trekken. Tot slot is een laatste nadeel van deze methodologie de mogelijkheid dat de gedetineerde sociaal wenselijke antwoorden geeft op gestelde vragen. Dit kan de validiteit van het onderzoek in het gedrang brengen (Tijmstra & Brinckman-Engels, 1978).

Toch beweert deze studie dat de gedetineerden afdoende geïnformeerd waren over de onderzoeksopzet, hun straf niet beïnvloed zou worden en de interviews anoniem bleven. Daarom kan er bijna met zekerheid gesteld worden dat hun antwoorden oprecht en vrij van enige vertekening zijn (Redondo et al., 2022).

Studie M wendt de kwalitatieve methode van de semigestructureerde interviews aan, afgenomen bij achttien mannelijke gedetineerden. De studie beweert dat het een steekproef heeft getrokken die representatief is voor de populatie van de Gartree gevangenis. Theoretische saturatie kan niet worden gegarandeerd door de kleine onderzoekssample en om die reden moet de studie exploratief gelezen worden en niet exhaustief. Niettemin zijn er duidelijke patronen waar te nemen in de resultaten (Jarman, 2020).

Studie N is de enige studie die vertrekt vanuit een autobiografisch essay geschreven door een mannelijke gedetineerde vanuit zijn cel. Het gaat in dit geval om een autobiografie daar de schrijver zelf in detentie verblijft en zijn levensverhaal op papier zet (van Gemert, 2016).

Door middel van dit essay krijgt de lezer een inzicht in het leven van een gedetineerde die reeds dertien jaar in gevangenschap leeft. De kwaliteit van dit soort werken kan in vraag gesteld worden omdat het slechts om één persoon gaat die een verhaal vertelt vanuit zijn of haar oogpunt. Logischerwijze kan dit niet geëxtrapoleerd worden naar een bepaalde onderzoekspopulatie en is de externe geldigheid bijgevolg aangetast.

Studie O verzamelt gegevens door middel van semigestructureerde interviews afgenomen bij zestien mannelijke gevangenen. Hoewel het een nieuw licht werpt op het toekomstperspectief van langgestrafte gedetineerden, kent dit onderzoek ook zijn beperkingen. Zo is het mogelijk dat de geïnterviewden sociaal wenselijke antwoorden formuleren waardoor er een vertekend beeld neergezet wordt van de realiteit. Ze zouden antwoorden kunnen geven die hen in een beter daglicht plaatsen en negatieve zaken achterwege kunnen laten. Daarnaast presenteren de gegevens een incompleet beeld van het complexe leven in detentie en de verschillende paden die een gedetineerde mogelijks kan bewandelen. Daarom is het aangewezen longitudinaal onderzoek te hanteren in de toekomst (Carvalho et al., 2018).

Studie P hanteert etnografisch onderzoek met als onderzoeksmethoden participerende observatie en kwalitatieve interviews afgenomen bij zeven kinderen en zeven mannelijke gedetineerden. Etnografisch onderzoek zorgt ervoor dat de onderzoeker inzicht krijgt in sociale groepen in hun natuurlijke omgeving. Het maakt gebruik van verschillende vormen van dataverzameling (in casu participerende observatie en interviews). Door het participeren neemt de onderzoeker deel aan het dagelijkse leven van zijn onderzoeksgroep. Hoe dan ook is het belangrijk dat er een balans bestaat tussen het zich integreren in de setting en het bewaren van voldoende afstand teneinde het onderzoeksproces niet te verhinderen. Hoewel het een flexibele methode is om informatie te verzamelen en de kwaliteit van de gegevens meestal zeer hoog is, houdt deze techniek ook enkele nadelen in. Zo is het bijvoorbeeld mogelijk dat de onderzoeker door zijn loutere aanwezigheid een invloed uitoefent op de resultaten. Bovendien is het een tijdrovend en prijzig proces dat voor de onderzoeker zelfs kan eindigen in een emotioneel geladen beleving (Zaitch et al., 2016).

Studie Q hanteert tevens (net zoals in studie F) een *case study* met als kwalitatieve onderzoeksmethode semigestructureerde diepte-interviews met 37 gedetineerden. Omdat studie F zich reeds uitsprak over de sterktes en zwaktes van een *case study* zal hier niet verder op worden ingegaan.

Studie R maakt gebruik van een *survey* waaraan 214 vrouwelijke gedetineerden deelnamen. De *survey* bestaat uit zes items die verband houden met religieuze betrokkenheid onder vrouwen die een verleden van misbruik kennen. Toch verklaart het onderzoek dat het begrensd is door het in overweging nemen van slechts één godsdienst. Om die reden kan de studie niet veralgemeend worden naar een bepaalde onderzoekspopulatie met andere godsdiensten (Dye et al., 2014).

Studie S heeft tevens (net zoals studie H) het *pretest-posttest* design gehanteerd waaraan 83 mannelijke gedetineerden deelnamen. Studie S is wederom quasi-experimenteel daar de studie niet gerandomiseerd is. Het bestaat wel uit een groter aantal onderzoekseenheden, wat de externe validiteit ten goede komt. Er ontbreken in dit onderzoek longitudinale data omdat het enkel de effecten van mindfulnessstraining op een bepaald tijdsmoment meet. De studie geeft zelf ook aan dat ze gebaseerd is op zelfgerapporteerde vragenlijsten en dat om die reden neurobiologisch onderzoeksmateriaal aan te raden is voor toekomstig onderzoek. Ten slotte werd de posttest onmiddellijk na de interventie afgenomen waardoor er een vertekening kan opduiken in de resultaten van de proefpersonen (An et al., 2019).

Studie T nam interviews af bij 146 gedetineerden waarin zowel het vrouwelijke als het mannelijke geslacht aan bod kwam. Dit vormt de voorloper van studie G en vermeldt in de discussiesectie dat het wachten is op toekomstig onderzoek om longitudinale conclusies te trekken. Over theoretische saturatie werd alsnog geen uitspraak gedaan waardoor het aan de lezer zelf is om te oordelen of data voldoende rijk en gedetailleerd is.

Alles in overweging genomen, is het duidelijk dat de mannelijke bevolking de bovenhand zal nemen in het thesisonderzoek, daar zij eenvoudigweg de grootste groep vormt van het aantal langgestraften wereldwijd (Sangiorgio et al., 2023). Het grootste probleem blijkt in de meeste onderzoeken de externe validiteit te zijn en de nood aan longitudinaal onderzoek in de toekomst.

1.5. Beperkingen masterproef

Omdat de masterproef enkel bestaat uit zoekresultaten die voor iedereen vrij raadpleegbaar zijn en dus niet achter een betaalmuur zitten, is het mogelijk dat belangrijke bronnen of elementen ontbreken die in het licht van de onderzoeksvraag wel een belangrijke rol zouden kunnen spelen. Het is bovendien ook een beperking dat enkel gevangenisstraffen van ononderbroken vier jaar en meer in overweging worden genomen. Gevangenisstraffen die korter zijn, werden aldus niet opgenomen in de masterproef omdat ze, volgens de gehanteerde definitie, niet kwalificeren als ‘langdurige gevangenisstraf’. Om vaagheid te voorkomen, werd besloten om enkel bronnen te gebruiken die zich concreet uitspreken over de duur van de gevangenisstraf. Bronnen die de lezer in het ongewisse laten over de lengte van de gevangenisstraf werden aldus niet geïnccludeerd. Dit kan tevens beschouwd worden als een beperking daar de bron het misschien wel degelijk heeft over een gevangenisstraf van vier jaar of meer. Voorts werden bronnen over ex-gedetineerden die een langdurige gevangenisstraf uitzaten geweerd uit de masterproef. Dit is te wijten aan het feit dat de masterproef een concrete focus wil leggen op gedetineerden die hun straf op het moment van het onderzoek ondergaan en niet op gedetineerden die over hun crimineel verleden spreken. Op die manier krijgt de lezer een inzicht in de omstandigheden van de gedetineerde op het ogenblik dat hij/zij zich nog binnen de celmuren bevindt. Dit kan alsnog een beperking zijn daar bevindingen van ex-gedetineerden andere zaken aan het licht zouden kunnen brengen. In dit thesisonderzoek zal het mannelijk geslacht primeren daar zij eenvoudigweg de meerderheid vormen van de detentiepopulatie. Dit kan beschouwd worden als een beperking, maar het is ook een punt waaraan verder aandacht zal worden besteed in de thesis. Dit betekent niet dat het thesisonderzoek vrouwelijke gedetineerden uitsluit, integendeel. Tot slot kan het ook een beperking zijn dat er niet meer synoniemen voor het woord ‘*prisoner*’ werden gebruikt (zoals bijvoorbeeld ‘*detainee*’) en voor ‘*experiences*’ (zoals bijvoorbeeld ‘*opinions*’/‘*views*’/‘*attitudes*’). Toch heeft dit thesisonderzoek ervoor gekozen om enkel de meest gebruikelijke Engelse zoektermen te hanteren. Deze werkwijze laat toe om actuele resultaten te collecteren en met elkaar te vergelijken.

1.6. Opbouw masterproef

De thesis zal eerst de *pains and gains of imprisonment* uiteenzetten en zal vervolgens de meest voorkomende obstakels om de tijd in langdurig gevangenschap door te brengen, bespreken. Daarna volgt op welke manier(en) gedetineerden reageren op de *pains*. Deze reactie volgt uit een bepaalde copingstrategie. Deze impliceren achtereenvolgens het herdefiniëren van de straf, spirituele *coping*, educatieve *coping* en tenslotte sociale *coping*. Al deze strategieën vallen onder de noemer van proactieve adaptatie. Nadien volgt een kort stukje over reactieve adaptatie, de tegenhanger van de proactieve adaptatie. Vervolgens zal het onderzoek dieper ingaan op de interpretatie van de resultaten, beleidsimplicaties bespreken en finaal de sterktes en zwaktes van het onderzoek beoordelen. De conclusie zal een antwoord formuleren op de vooropgestelde onderzoeksvraag en een korte maar kritische wetenschappelijke discussie op poten zetten omtrent de onderzoeksbevindingen.

2. Resultaten

2.1. Pains (and gains) of imprisonment

Een gebrek aan controle over het leven in detentie valt op te merken bij zowel gedetineerden in een vroege straffase (die minder dan vier jaar hebben uitgezeten), als bij gedetineerden die al langer dan vier jaar in detentie zitten. Daarnaast is deze groep gedetineerden rationeler in die zin dat zij beter in staat zijn om een onderscheid te maken tussen de zaken waarover ze al dan niet controle kunnen behouden (Crewe et al., 2017a). Zo blijkt dat gedetineerden die al verder in hun straffase zitten beter in staat zijn om controle te bewaren over hun gedragingen en hun gezondheid, maar dat het niet mogelijk is om controle te hebben over de routine die heerst binnen detentie. Wright et al. (2017) hebben het over het feit dat de vroege straffase de meest moeilijke is (*'pains'*) bij gedetineerden in langdurig gevangenschap. De studie van Hulley et al. (2016), die vertrekt vanuit dezelfde onderzoekspopulatie als Wright et al. (2017), stelt vast dat de straffase een allesbepalende rol speelt in welke moeilijkheden het meest domineren. Bij gedetineerden in een vroege straffase zijn de moeilijkheden van langdurig gevangenschap het meest voelbaar. Zij denken eerst en vooral frequenter na over de tijd die ze nog moeten spenderen in gevangenschap en proberen om die reden ook vaker beroep aan te tekenen tegen hun veroordeling. Ze hebben het hoofdzakelijk moeilijk met het missen van iemand, het verlies van een sociaal netwerk en ervaren ook seksuele frustratie. Gedetineerden die al verder in hun straffase zitten, vinden het, in tegenstelling tot de gedetineerden in een vroege straffase, eenvoudiger om hun resterende tijd in detentie nuttig op te delen en te relativeren.

Kortom, de resultaten van deze studie laten zien dat problemen die bij aanvang als zeer pijnlijk worden ervaren na verloop van tijd minder zwaar wegen op de gedetineerden. Daarnaast bewijst de studie dat gevoelens bij gedetineerden in een latere straffase afvlakken, daar ze beweren zich emotioneel terugtrokken te hebben en zich gevoelloos op te stellen. In het algemeen lijkt het er dus op dat de tijd in gevangenschap uitmondt in een langdurige en zelfs blijvende psychische verandering van gedetineerden, waardoor een vlotte re-integratie in de samenleving gevaar loopt. Dat gedetineerden in een vroege straffase het bijzonder zwaar hebben, is ook de conclusie in de studie van Wright et al. (2017) en in de opvolgende studies van Crewe et al. (2017a, 2017b).

Om te beginnen voelt het krijgen van een lange gevangenisstraf vaak heel onrealistisch aan. De shock die voelbaar is gedurende de eerste maanden en zelfs enkele jaren later is zeer sterk aanwezig onder de vrouwelijke detentiepopulatie, maar ook bij gedetineerden die een schuldbekentenis hebben gedaan. Voorts reflecteren gedetineerden in hun vroege straffase niet alleen over zichzelf, maar ook over relationele banden met familie en kinderen. Het verlies van een familielid wordt plots zeer reëel en de gedachte dringt vaak door dat de gedetineerde een nieuw leven zal moeten opbouwen zonder de aanwezigheid van familie. Daarnaast ervaren zowel mannelijke als vrouwelijke gedetineerden het verlies van ouderschap als bijzonder pijnlijk. Ze missen tenslotte een groot deel van het leven van hun kind doordat ze onvoldoende betrokken zijn bij de opvoeding. Niet alleen ouders in detentie, maar ook gedetineerden zonder kinderen reflecteren over potentieel ouderschap. Hun fertiliteit kan immers in het gedrang komen als ze na het uitzitten van hun straf reeds een leeftijd hebben bereikt waarop het nog moeilijk wordt om kinderen te krijgen (Wright et al., 2017).

Toch verklaart de studie van Einat & Rabinovitz (2013) dat conjugaal bezoek de oplossing bij uitstek kan zijn om alsnog een kindje op de wereld te zetten. In tegenstelling tot Wright et al. (2017) beweren Aleminéh et al. (2022) dat de angst voor het verwekken van een kind sterk afhankelijk is van stigmatisering door anderen.

De studie van Wright et al. (2017) beschrijft ten slotte het ervaren van pijnlijke herinneringen als een kenmerkend onderwerp van langdurig gevangenschap en dit vooral aan het begin van de straf. Er is zeer weinig aandacht voor deze gedetineerden op momenten dat zij psychologische ondersteuning het meest nodig hebben. Zelfs gedetineerden die al in een verdere fase zitten van hun straf beweren dat zij nooit psychologische ondersteuning gekregen hebben. Dit is heel verontrustend en vereist de nodige aandacht binnen de psychosociale dienst in elk detentiecentrum. In tegenstelling tot Wright et al. (2017) beweert Jarman (2020) dat gedetineerden die al verder in hun detentiefase zitten wel degelijk op zoek gaan naar psychologische ondersteuning en deze ook ontvangen. Ze zien daarenboven in dat psychologische hulp onontbeerlijk is voor het verwerkingsproces van een traumatische gebeurtenis.

Gedetineerden die al meerdere jaren in detentie verblijven en bijgevolg de *entry-shock* – zoals beschreven door Wright et al. (2017) – reeds achter de rug hebben, verklaren wel dat ze een soort angst ervaren om te sterven binnen de vier celmuren. Ze worden tenslotte geconfronteerd met medegedetineerden die al op leeftijd zijn en beschrijven de dood als een logisch gevolg van hun langdurig gevangenschap (Bullock et al., 2019).

Voor vrouwelijke gedetineerden die een langdurige straf ondergaan, zijn de *pains* van gevangenschap beduidend anders en misschien zelfs sterker. Zij verklaren dat ze onvoldoende toegang hebben tot gezondheidszorg, wat het gevangenschap ondraaglijk en zwaar maakt. Dit geldt vooral voor vrouwen met kinderen. Voorts zijn de cellen in het onderzoek van Alemineh et al. (2022) niet ruim genoeg voor de hoeveelheid gedetineerden die er moet verblijven. Daarnaast blijkt dat het in stand houden van familiale banden bij de meeste vrouwelijke gedetineerden gevreesd wordt en dat het verlies van een sociaal netwerk zeer groot is omwille van redenen van discriminatie.

Het onderzoek van Crewe et al. (2017b) legt net zoals Alemineh et al. (2022) de focus op vrouwelijke gedetineerden in langdurig gevangenschap. De onderzoekers onderschrijven – zoals eerder al werd geïnsinueerd – dat zij de *pains* van gevangenschap sterker ervaren dan de mannelijke gedetineerden. Het gebrek aan privacy, het gevoel dat ze niet iedereen kunnen vertrouwen in detentie en het feit dat ze regels moeten opvolgen van autoriteiten zijn de meest penibele zaken voor vrouwelijke gevangenen. Omwille van het feit dat ze dikwijls te kampen krijgen met vertrouwensproblemen, stellen ze vertrouwen erg op prijs en waarderen ze de vriendschap van betrouwbare medegedetineerden. Wat betreft het volgen van orders en bevelen stellen ze vast dat ze zich nog weinig onafhankelijk voelen. Alles wordt voor hen uitgestippeld in detentie waardoor de vrouwelijke gedetineerden nog weinig houvast hebben en controle overhouden. Daarnaast kunnen ze, net als bij Alemineh et al. (2022), niet altijd terugvallen op hun sociaal netwerk en krijgen ze vaak te kampen met het verlies van familie en vrienden. De mannelijke gedetineerden in langdurig gevangenschap daarentegen maken duidelijk dat de familiale band net verbeterd is door hun gevangenschap.

Het wetenschappelijk onderzoek van Crewe et al. (2017a) wees reeds op het gebrek aan controle binnen detentie tijdens het uitzitten van langdurige straffen. Het onderzoek van Crewe et al. (2017b) ondersteunt dit gegeven en poneert dat zowel vrouwen als mannen het hier moeilijk mee hebben.

Evenwel zijn de vrouwelijke gedetineerden in staat om meer zaken op te sommen waarover ze geen controle kunnen behouden:

Haven't really got much control at all ...you can't even pick what food you want because they dictate to you what's on the canteen sheet, they dictate to you your menu ... Your clothes are restricted because you're only allowed a certain amount. You're not allowed an electric toothbrush. [...] If you're poorly you can't control what medication you take [and] I find that quite difficult, not being in control of my own life. (Crewe et al., 2017b)

Wright et al. (2017) legden reeds de klemtoon op het feit dat de intrede in detentie aanvoelt als zeer irreëel en wordt ervaren als een soort *wake-up call*. Ook Crewe et al. (2017b) benadrukken dit probleem en voegen er aan toe dat vrouwen hier frequenter onder lijden dan mannen. Dit is ook de reden waarom zij meer aan automutilatie doen dan hun mannelijke tegenhangers.

2.2. Barrières voor een zinvolle tijdsbesteding in langdurig gevangenschap

Het essay geschreven door Hettinger (2022) verklaart dat het proces van adaptatie of de copingstrategie slechts kan aanvangen wanneer bepaalde negatieve emoties uit de weg worden geruimd. Volgens de perceptie van deze gedetineerde is de reactie op gevangenschap sterk afhankelijk van de context waarin een gedetineerde verblijft. Dit wil zeggen dat een goede gevangenis – dewelke wordt gekenmerkt door respect, weinig geweld en goed opgeleid detentiepersoneel – zal uitmonden in een plaats waarin gedetineerden kunnen groeien. In het tegenovergestelde geval en dus in een gevangenis die zich typeert door haar veelheid aan geweld, onvoldoende geschoold personeel en een afwezigheid van eerbied voor gevangenen, krijgen gedetineerden geen kansen om hun rehabilitatiemogelijkheden uit te zoeken. Ze worden verhinderd in hun zoektocht naar verbetering en achtergelaten in hun onwetendheid. Het blijkt dan ook duidelijk uit dit essay dat Hettinger voorstander is van de idee dat “...*if you put a guy in a bad place, he’s likely to do bad... And if you put a guy in a good place, he’s likely to do well.*”

Zeer opmerkelijk is het verschil tussen gedetineerden die nog maar enkele jaren van hun langdurige straf hebben uitgezeten en gedetineerden die de vroege straffase reeds hebben doorlopen. Gevangenen die nog maar een paar jaar van hun straf hebben uitgezeten, vinden het bijzonder lastig om een blik te werpen op hun nog te doorlopen tijd in detentie. Zij vinden de routine die heerst binnen detentie monotoon en maken zeer bewust geen plannen voor de toekomst. Nadenken over de toekomst is aldus nog niet aan de orde bij gedetineerden in een vroege straffase. Hun straftijd is immers nog te lang om daarover te bezinnen. Het nuttig indelen van tijd is bijgevolg bijzonder moeilijk voor hen en om die reden zijn zij nog niet in staat om een copingstrategie uit te werken (Crewe et al., 2017a; Wright et al., 2017).

Gedetineerden die al langer in gevangenschap zitten, vinden het daarentegen beter om ‘tijd’ te beschouwen als iets nuttig en maken er dan ook voldoende gebruik van. Routine vloeit immers voort uit hun eigen creatie. Eenmaal voorbij de vroege straffase is het eenvoudiger om energie te steken in de toekomst, eerder dan te reflecteren over het verleden (Crewe et al., 2017a). Bijgevolg kan het aantal jaren dat iemand in detentie zit een barrière vormen voor het ontwikkelen van een efficiënte copingstrategie.

Andere onderzoekers betwisten dit idee en poneren dat ook gedetineerden die al voorbij de vroege straffase zitten het niet altijd evident vinden om aan de toekomst te denken. Zo trachten zij te leven van dag tot dag en niet al te veel stil te staan bij wat de toekomst voor hen in petto heeft (Redondo et al., 2022).

Langetermijndenken is bij hen aldus niet aan de orde (Redondo et al., 2022). In tegenstelling tot Crewe et al. 2017a, maar in overeenstemming met de studie van Redondo et al. (2022) hebben de onderzoekers Carvalho et al. (2018) via het afnemen van interviews ondervonden dat gedetineerden met een straf boven de vijftien jaar eerder gefocust zijn op het heden dan te filosoferen over de toekomst. Zij maken doelbewust geen plannen en leven van dag tot dag, zoals eerder opgemerkt in andere studies.

Anders dan Wright et al. (2017) in hun studie vaststellen, komen Carvalho et al. (2018) met andere resultaten op de proppen. Zo blijkt dat gedetineerden in laatstgenoemde studie hun tijd opgeschort zien tot aan hun vrijlating en aldus een andere invulling geven aan de term ‘tijd’.

Tot slot argumenteert de studie van Dye et al. (2014) dat het aantal jaren, een eventueel verleden gekenmerkt door misbruik en geen of nauwelijks ondersteuning in detentie, allemaal factoren zijn die een rol spelen in het copingproces van gedetineerden met een levenslange gevangenisstraf. Dit althans voor wat betreft de vrouwelijke gedetineerden in langdurig gevangenschap.

2.3. Reacties op het verblijf in langdurig gevangenschap

Vooraleer de ernst van de straf doordringt, moeten er bij de meeste gedetineerden al enkele jaren verstreken zijn. Hoewel het dus een pijnlijke ervaring blijft voor vele gedetineerden om langdurig in gevangenschap te verblijven, lukt het voor het merendeel van de gedetineerden toch om innerlijke kracht te vinden en hun resterende tijd in detentie een plaats te geven (Crewe et al., 2017a).

Gedetineerden pogen over het algemeen toekomstperspectieven te ontwikkelen die ontstaan binnen verschillende levensdomeinen (werk, gezin, educatie, spiritualiteit...). De doelen die ze voor ogen houden worden mede bepaald door de omgeving waarin ze zich bevinden. Hoewel detentie beperkte mogelijkheden biedt om bepaalde doelstellingen te bereiken, blijft het opmerkelijk hoe gedetineerden in langdurig gevangenschap toch de moed vinden om zich te adapteren aan hun opsluiting. De manier waarop ze dit doen blijft echter afhankelijk van de activiteiten ondernomen binnen de detentiefaciliteit zelf (Carvalho et al., 2018).

2.3.1. Proactieve adaptatie

2.3.1.1. *Het herdefiniëren van de gevangenisstraf*

Gedetineerden in langdurig gevangenschap streven ernaar om hun gevangenisstraf op een positieve manier in te vullen door hun deprivaties te relativeren. Ze proberen te beseffen dat hun situatie er erger zou kunnen uitzien en minimaliseren aldus de toestand waarin ze zich momenteel bevinden (Crewe et al., 2017a).

Deze visie wordt ondersteund door Sachitra & Wijewardhana (2020), die na het interviewen van een gedetineerde die levenslang in detentie zal doorbrengen, opmerken dat deze gevangene toch het vermogen heeft ontwikkeld om een positieve draai aan gevangenschap te geven: *“I know I wouldn’t be able to go out. So, first I thought it was useless to learn these things, but now I feel proud about myself because I teach others what I learnt. I really enjoy teaching now (laugh).”*

Dit is ook terug te vinden in de studie van Praptomojati & Subandi (2020) die door middel van therapie pogen om positieve veranderingen te realiseren in de zelfacceptatie van mannelijke gedetineerden in langdurig gevangenschap. Door het ondergaan van vergevingstherapie gericht op het omzetten van negatieve emoties in positieve, leren gedetineerden het pad van vergeving te bewandelen. Dit soort behandeling laat toe om gedetineerden inzicht te geven in zowel hun positieve als in hun negatieve punten. Waar er voorafgaand aan de therapie gevoelens van woede, schuld en teleurstelling domineren, nemen deze behoorlijk af na afloop van de behandeling. Gedetineerden zijn dankzij deze therapie in staat om zelfstandig doelen op te stellen voor de toekomst, een zekere maturiteit te ontwikkelen, hun zonden te relativiseren en de positieve zijde van hun gevangenschap meer in de verf te zetten. Met andere woorden, deze behandeling zorgt voor een toegevoegde waarde vermits het hun denkwijze aanzienlijk verandert en verbetert.

Een ander programma dat ook een therapeutische waarde heeft is het zogenaamde rehabilitatieprogramma '*Bright Horizons*'. Dit programma gaf in de studie van Bullock et al. (2019) gedetineerden in langdurig gevangenschap de mogelijkheid om te reflecteren over criminele gebeurtenissen uit hun verleden. Op die wijze kreeg het rehabilitatieprogramma een soort therapeutische invulling doordat het de gedetineerden perspectief bood en hen aanspoorde om aan zelfreflectie te doen. Daarnaast verklaart een van de gevangenen, die in een hoog beveiligde gevangenis zit, dat het soms lastig is om de hoop niet te verliezen en dat het volgen van dergelijke programma's gedetineerden in langdurig gevangenschap opnieuw levensvreugde aanreikt.

Toch is het niet altijd gemakkelijk voor gedetineerden in langdurig gevangenschap om hoopvol te blijven voor de toekomst. Gevangenen met de langste straffen (en vaak gedetineerden die al vrij zouden moeten zijn) blijken het minst verwachtingsvol te zijn voor hun vrijlating en beweren er zelfs geen meerwaarde in te zien. Ze vinden het zinloos om energie te blijven steken in het proces dat voor hun vrijlating zorgt. Dit komt omdat ze doelen mogelijks niet meer kunnen bereiken door de beperkte tijd die hen nog rest, maar ook door ouderdom. Het is duidelijk dat deze groep gedetineerden nog bijzonder weinig vertrouwen heeft in het justitieel systeem. Ondanks het feit dat degenen met de langste straffen eerder somber reageren over hun vrijlating, zijn andere gedetineerden net zeer verheugd over hun vrijlating. Ze maken realistische levensdoelen en visualiseren zich een leven buiten detentie waardoor een leven gekenmerkt door vrijheid haalbaar wordt (Wright et al., 2023).

Om verder te bouwen op de studie van Bullock et al. (2019) verklaart de studie van Jarman (2020) tevens dat gedetineerden na het ondergaan van therapie beter in staat zijn om rationeel na te denken en dat ze – zoals ook vermeld in Praptomojati & Subandi (2020) – inzicht krijgen in hun gevaarlijk gedrag. Ze stellen vast dat persoonlijke verandering een vereiste is opdat ze voorbereid terug naar de samenleving kunnen keren. Daarnaast helpt therapie om hen bepaalde eigenschappen aan te leren die voor de doorsnee burger in de samenleving vanzelfsprekend zijn, zoals het ontwikkelen van empathie. Zo blijkt uit volgend citaat van een gedetineerde die zeker tien jaar straf moest uitzitten: *“It [...] opened things up [...] I could start understanding my perception of other people, and theirs of me. I could understand what damage I’d caused other people and how they were feeling, whereas before [...] my attitude was always, “oh, they’ll get over it.”* Ook in Bullock et al. (2019) blijkt een gebrek aan empathie de onderliggende factor te zijn van het plegen van criminele feiten. Zo verklaart een gedetineerde in deze studie dat hij in zijn kindertijd nog te onvolwassen en beïnvloedbaar zou geweest zijn om correct te reageren op slechte invloeden. Op die manier komt men snel in de verkeerde milieus terecht waardoor de opstap naar criminaliteit een onvermijdelijk gevolg is. Deze redenering blijkt ook ingang te vinden in de studie van Redondo et al. (2022), waarin een gedetineerde die reeds meer dan vier jaar in detentie zit, beweert dat hij voorheen zeer zelfzuchtig was. Gevangenschap heeft deze persoon duidelijk laten inzien dat empathie onmisbaar is. Alleen door het ontwikkelen van deze eigenschap kan persoonlijke groei ontstaan en kan er rekening gehouden worden met de mogelijke repercussies van crimineel handelen. Gevangenen die reeds langere tijd in detentie doorbrengen, verklaren bovendien meer kalmte te vertonen ten opzichte van vroeger. Daarnaast bewijst dit onderzoek – zoals reeds vermeld in de studie van Jarman (2020) – dat gedetineerden in langdurig gevangenschap meer berekend zijn ten opzichte van vroeger. Ze zijn door hun ervaring beter in staat om eerst te overwegen en vervolgens te handelen.

Voor wat betreft het proces van *desistance* zijn de meningen eerder verdeeld. Enerzijds stelt een gedetineerde die al vier jaar in detentie zit dat het nog té aantrekkelijk is om regelovertredend gedrag te plegen. Zo blijkt dat voor sommige gedetineerden in langdurig gevangenschap de deur nog op een kier staat en wanneer de opportuniteit zich aldus voordoet, de drempel naar het plegen van criminaliteit zeer laag is. Anderzijds poneert een gedetineerde die reeds elf jaar achter de tralies zit resoluut tegen crimineel gedrag te zijn waardoor deze persoon standvastig beweert niet meer in de verleiding te komen om ooit nog crimineel gedrag te plegen.

Daarnaast beweert een andere gedetineerde aan zich te distantiëren van criminaliteit om opnieuw geluk te vinden (Redondo et al., 2022). Wellicht situeert het verschil in attitude ten opzichte van *desistance* zich in het aantal jaren gevangenschap dat de gedetineerden elk reeds hebben doorlopen.

Het onderzoek van Crewe et al. (2017a) poneert voorts dat de meeste gedetineerden hun straf enigszins lijken te aanvaarden. Dit idee lijkt ook ondersteuning te vinden in het onderzoek van Sachitra & Wijewardhana (2020), waarin enkele gedetineerden in langdurig gevangenschap enigszins begrip tonen voor hun straf. Ze beseffen dat de straf rechtvaardig is en hebben daarenboven inzicht in het foutieve gedrag uit hun verleden. Bovendien staan ze open voor verandering en putten ze kracht uit hun rehabilitatietraining. Ze aanschouwen hun tijd in detentie eerder als een levensles en trachten uit hun fouten te leren.

Toch ziet niet elke gedetineerde in langdurig gevangenschap de voordelen in van dit soort training. Deze groep gedetineerden verafschuwt de samenleving en stelt zich de vraag waarom ze *überhaupt* nog energie steken in het bijleren van *skills* die later een meerwaarde zouden kunnen zijn voor de samenleving. Hoewel ze dus de nodige vaardigheden aangereikt krijgen om succesvol te re-integreren in de samenleving, wijzen sommigen deze vastberaden af (Sachitra & Wijewardhana, 2020).

Het onderzoek van Jarman (2020) demonstreert tenslotte dat jongere gedetineerden bekwaam zijn om verantwoording af te leggen over hun criminele handelingen. Ze accepteren als het ware het stigma gekoppeld aan het plegen van een misdrijf en verklaren dat de afwezigheid van respect geen argument mag vormen voor het rechtvaardigen van dodelijk geweld.

2.3.1.2. *Spirituele coping*

Zoals eerder vermeld creëren gedetineerden die al langer in detentie verblijven een unieke routine. Die kan bijvoorbeeld bestaan uit het praktiseren van een bepaald geloof om te reflecteren over zichzelf en de toekomst. Ook proberen gedetineerden die nog maar aan het begin van hun straffase zitten religie aan te wenden als hulpmiddel om door te zetten. Geloven in een hoger doel biedt hun blijkbaar ook antwoorden op existentiële levensvragen. Kortom, spiritualiteit wordt hoog in het vaandel gedragen door sommigen omdat het hen richting geeft en de aanzet vormt voor persoonlijke verandering (Crewe et al., 2017a). De studie van Sachitra & Wijewardhana (2020) deelt tevens deze conclusie. In dit onderzoek verklaart een gedetineerde veroordeeld tot de doodstraf dat religie aanzet tot nadenken en de weg vrijmaakt naar een vredevol bestaan. Ook Swanson et al. (2013) zijn van mening dat spiritualiteit in zijn algemeenheid een cruciale rol speelt en belangrijke waarden bijbrengt zoals onder andere verbondenheid. Zelfs door in therapie te gaan, verklaren gedetineerden in langdurig gevangenschap dat religie een belangrijke rol speelt in hun proces van vergeving (Praptomojati & Subandi, 2020). Niet alleen door middel van religie, maar ook door het beoefenen van meditatie trachten zij hun gedachten op orde te krijgen en stress te ontladen. Bovendien genereert meditatie een moment van rust waarop de gedetineerde de idee krijgt zich buiten de celmuren te bevinden (Crewe et al., 2017).

De studie van Praptomojati & Subandi (2020) wordt ondersteund door een onderzoek gevoerd in Zuid-Afrika door Landman & Pieterse (2020). Laatstgenoemde onderzoekers tonen tevens het nut aan van een sterke geloofsovertuiging tijdens het uitzitten van een lange gevangenisstraf. Gedetineerden die meer dan vijftien jaar in detentie zullen doorbrengen, zijn over het algemeen de mening toegedaan dat vergeving noodzakelijk is opdat adaptatie aan gevangenschap mogelijk wordt. Het vergt een sterk mentaal vermogen, maar ook voldoende moed en weerbaarheid. Vergeving is immers een spiritueel proces van zelfreflectie. Met behulp van religie krijgt de gedetineerde de idee dat God ondersteuning biedt in deze moeilijke periode en hen in staat stelt om niet alleen anderen, maar vooral zichzelf te vergeven. De meeste gedetineerden beschouwen vergiffenis als de belangrijkste factor om hun gevangenschap enigszins draaglijk te maken. Niettemin zijn er ook gedetineerden die meer belang hechten aan de samenwerking met mensen die een positieve *mindset* nastreven, eerder dan waarde te hechten aan een geloofsovertuiging.

In een studie uitgevoerd in 2022 in Ethiopië verklaren onderzoekers Alemineh et al. tevens dat religie de methode bij uitstek vormt om zin te geven aan langdurig gevangenschap. Toch is dit niet voor iedereen weggelegd daar de vrouwelijke detentiepopulatie zogezegd niet altijd in de mogelijkheid verkeert om religie uit te oefenen in gevangenschap. Ze zouden zich geremd voelen om zich tot de religieuze ruimtes te wenden uit angst voor seksueel misbruik door mannelijke gedetineerden. In de studie van Alemineh et al. (2022) werden vrouwelijke gedetineerden aldus afgeschermd van deze gebedshuizen om hen te beschermen. Dye et al. (2014) beweert dat vrouwen in andere omstandigheden wel degelijk van deze mogelijkheid gebruikmaken en er zelfs bijzonder positieve resultaten mee boeken. 84% van de vrouwelijke gedetineerden in langdurig gevangenschap beweren immers dat religie een belangrijke rol speelt in detentie. Zo ervaren vrouwelijke gedetineerden die levenslang in detentie zullen doorbrengen dat hun deelname aan religieuze activiteiten zorgt voor een manier om stress het hoofd te bieden en voor het bevorderen van een vlotte omgang met detentiepersoneel en medegedetineerden. Door middel van religie krijgt de vrouwelijke gedetineerde de kans om zich op een adequate wijze aan te passen aan langdurig gevangenschap. Hoe beter aangepast aan langdurig gevangenschap, hoe lager de depressieniveaus en des te minder angst er bestaat voor de dood. Anders dan Dye et al. (2014) beweert Bullock et al. (2019) dat er toch een vrees aanwezig is onder de gedetineerden die langer dan vier jaar in detentie zullen zitten, om te sterven binnen detentie. Toch stellen Dye et al. (2014) en tevens Hulley et al. (2016) dat suïcidale gedachten als het minst ernstige probleem gepercipieerd wordt onder gedetineerden in langdurig gevangenschap.

De *pretest-posttest* studie van An et al. (2019) toont aan dat naast religie ook *mindfulness* training zeer gunstig is voor personen in langdurig gevangenschap. Zij hebben het immers harder te verduren dan personen die slechts enkele jaren in gevangenschap doorbrengen en gaan dan ook gebukt onder stress, angst en agressie (Lapornik et al., 1996, geciteerd in An et al., 2019). Om die reden tonen zij meer inzet en belangstelling voor dit soort trainingen omdat zij geloven in de kracht en positieve mentale verandering van *mindfulness*.

2.3.1.3. *Educatieve coping*

In het onderzoek van Wright et al. (2017) hanteren gedetineerden in langdurig gevangenschap in hun vroege straffase ook de reactie van sublimatie. Deze reactie heeft als betekenis dat de gedetineerde de tijd in detentie op een positieve wijze tracht te gebruiken door bijvoorbeeld dromen te volbrengen die reeds bestonden vóór de periode in detentie. Dit is, in tegenstelling tot de reactie van onderdrukking en ontkenning, een actieve manier om met gevangenschap om te gaan. Een gedetineerde verklaart dan ook volgende wensen te realiseren binnen detentie:

I want to be able to do a degree while I'm in here. Because it would be a shame for me, personally, to have come so close to going to uni [prior to conviction] and then deciding I'll never go [...] If I've got that potential, then I might as well see fit to put good use to it. (Wright et al., 2017)

Dit toont aan dat ook gedetineerden nadenken over het voltooien van een opleiding om er later (na vrijlating) hun vruchten van te plukken.

De *case study* van Selimi et al. (2023) laat tevens zien dat verscheidene jongeren het aangenaam vinden om terug controle te winnen en keuzes te maken die relevant zijn voor het opbouwen van een succesvolle toekomst. Dankzij afdoende hulpverlening verkeren zij in de mogelijkheid om een opleiding te starten die aansluit bij hun interesses waardoor ze opnieuw autonomie en motivatie terugwinnen. Toch blijkt bij aanvang dat de jeugdige gedetineerden in langdurig gevangenschap weinig zelfvertrouwen hebben daar ze niet alle lessen kunnen bijwonen. Bovendien gaan ze gebukt onder een grote portie onzekerheid. Gedurende het traject en met de ondersteuning van enkele bijlessen krijgen ze opnieuw vertrouwen in zichzelf. Door het feit dat ze zelf beslissingen kunnen maken die relevant zijn voor hun toekomst krijgen ze tenslotte een boost die hun zelfzekerheid ten goede komt. Vriendschappen sluiten blijft niettemin een moeilijkheid aangezien ze in detentie niet over een smartphone beschikken en bijgevolg onvoldoende contact kunnen onderhouden met medestudenten. Daarnaast is het voor deze jeugdige delinquenten van belang een opleiding te volgen omdat zij hiermee de perceptie van de publieke opinie positief beïnvloeden.

Het volgen van studies aan een universiteit of hogeschool getuigt van het bewerkstelligen van persoonlijke verandering, maar ook van volharding en toewijding. Het behalen van een diploma is voor hen dan ook van uitermate belang om een einde te maken aan stigmatisering en aldus de stempel van ex-gedetineerde te ontwijken.

Door het ontwikkelen van bepaalde *skills* krijgen gedetineerden tevens de kans om langdurig gevangenschap zinvol in te vullen. Zo blijkt uit de studie van Aleminéh et al. (2022) dat vrouwelijke gedetineerden zich hoofdzakelijk bezighouden met het spinnen van katoen, maar ook met borduurwerk en zelfs het kappen van haar. Echter, het uitvoeren van bepaalde jobs is sterk afhankelijk van het budget dat op dat moment beschikbaar is. Om die reden kan niet elke gedetineerde in langdurig gevangenschap zijn tijd besteden aan het uitoefenen van dit soort werk waardoor een positieve persoonlijke ontwikkeling in het gedrang kan komen. Ook de *case study* van Sachitra & Wijewardhana (2020) toont aan dat het aanleren van *skills* door middel van rehabilitatietraining zinvol blijkt daar gedetineerden ze moeiteloos kunnen inzetten in een hedendaagse complexe samenleving.

De interviews afgenomen in een Portugese gevangenis voor de studie van Carvalho et al. (2018) wijzen op het feit dat werken in detentie tijdens een lange gevangenisstraf in het voordeel speelt van de gevangene. Na vrijlating kan de gedetineerde aan zijn of haar huidige werknemer immers aantonen dat hij of zij reeds ervaring heeft opgedaan in een bepaald domein, weliswaar binnen detentie. De studie van Redondo et al. (2022) onderschrijft vorige ideeën en stelt evenzeer dat het produceren van bepaalde *skills* persoonlijke groei mogelijk maken. Hieruit kan worden afgeleid dat het volgen van bepaalde trainingen in detentie de deuren opent voor een goede functie in de toekomst.

2.3.1.4. *Sociale coping*

Er is reeds veel onderzoek verricht dat zich buigt over detentiebezoek aan mannelijke gedetineerden, maar studies over het bezoeken van vrouwelijke gedetineerden blijven schaars. Echter, Einat & Rabinovitz (2013) beweren dat onderzoeken uit het verleden positieve effecten aantonen voor wat betreft bezoek aan mannelijke gedetineerden daar het een goede sfeer in de gevangenis bevordert en bovendien een veelbelovende uitwerking heeft voor de re-integratie van gedetineerden. Het onderzoek van Einat & Rabinovitz (2013) geeft een heldere inzicht in de wereld van vrouwelijke gedetineerden en hun blik op echtelijk of conjugaal bezoek in detentie dat verwijst naar bezoek van een partner in detentie. Vrouwelijke gedetineerden die in langdurig gevangenschap verblijven, beweren enerzijds dat dit echtelijk bezoek zeer comfortabel en vrij aanvoelt. Anderzijds voelen zij zich verhinderd in hun bezoek aangezien andere vrouwelijke gedetineerden in deze detentiefaciliteit resideren waardoor zij zich enigszins geremd voelen in hun gedrag. Drie van de vrouwelijke gedetineerden verklaren de conversaties met hun partner erg op prijs te stellen omdat ze dikwijls over de toekomst gaan. Discussiëren over dit onderwerp helpt hen immers in hun voorbereiding op een succesvolle re-integratie. Het blijkt uit de interviews dat vrouwelijke gedetineerden als het ware opgevrolijkt terugkeren naar de cel na hun bezoek. Stress valt van hun schouders, nieuwe energie wordt gegenereerd en ze hebben een methode gevonden om gevangenschap opnieuw leefbaar te maken. Wat tevens uit de interviews op de voorgrond treedt, is dat deze vrouwelijke langgestrafte gedetineerden meer waarde hechten aan het mentale aspect dan aan het fysieke aspect. Kortom, deze bezoeken versterken de relationele band met hun partner, voorzien ze in een manier om te ventileren over het leven in gevangenschap en zorgen ze voor het behartigen van zowel fysieke als emotionele belangen. Vermits het bezoek positieve resultaten teweegbrengt, poneren sommige vrouwelijke gedetineerden stevast dat elke vrouwelijke gedetineerde hier recht op zou moeten hebben. Toch is niet iedere gevangene hier voorstander van aangezien het voor hen om een voorrecht gaat waarop enkel getrouwde koppels en personen in een lange relatie aanspraak kunnen maken.

De studie van Swanson et al. (2013) toont aan dat ook de relatie met kinderen tijdens langdurig gevangenschap bijdraagt aan het bewerkstelligen van positieve persoonlijke verandering. Het onderzoek betreft een weergave van mannelijke gedetineerden met levenslange gevangenisstraffen zonder voorwaardelijke vrijlating, levenslange gevangenisstraffen met voorwaardelijke vrijlating en vaste straffen van lange duur in relatie met contact met hun kinderen.

De bereidheid om betrokken te zijn in het leven van hun kinderen is bij deze mannelijke gedetineerden over het algemeen terug te vinden. Ondanks het feit dat deze bereidheid bestaat, is de hoeveelheid contact gebonden aan de attitudes van het kind en aan die van de moeder van het kind. De kans op contact met kinderen staat of valt bijgevolg met de houding van gezinsleden ten opzichte van de gedetineerde vader. Als dit een negatieve attitude betreft, valt het de mannelijke gedetineerden bijzonder zwaar om de hoop te bewaren en neemt het verlangen naar het onderhouden van contact met hun kinderen zelfs af (Swanson et al., 2013). Evenals Swanson et al. (2013) gelooft de studie van Markussen & Knutz (2020) dat het bezoek van kinderen aan hun gedetineerde vader familiale banden kan versterken. Zo verklaart een van de gedetineerde vaders in langdurig gevangenschap dat door het bezoek van zijn zoon, in combinatie met het spelen van een voor detentie ontwikkeld bordspel, er over gevoelige onderwerpen kan gepraat worden die anders moeilijk bespreekbaar zijn. Het laat toe om op een ludieke manier te spreken over gevoelige en belangrijke zaken zoals verlies en scheiding. Het doel van de studie was dan ook om de intieme band tussen kind en vader te herstellen en opnieuw vertrouwen op te bouwen door het voeren van diepgaande conversaties. Dat er nood was aan persoonlijke communicatie tussen beide partijen bleek ook uit het interview afgenomen bij zowel het kind als de gedetineerde vader.

De *case study* van Selimi et al. (2023) benadrukt het feit dat de tijd van jeugdige gedetineerden buiten detentie beperkt is. Toch trachten zij alsnog om hun familiale banden te bestendigen. Familie is immers een belangrijke steunpilaar in het leven van een gedetineerde in langdurig gevangenschap. Door het verstrekken van uitgaansvergunningen bijvoorbeeld krijgen gedetineerden de gelegenheid om familie te bezoeken en herontdekken ze wat vrijheid betekent. Door de confrontatie met de buitenwereld komt de gedetineerde tot het besef dat er meer is dan criminaliteit alleen, wat zeker ook gunstig is voor de re-integratie (Redondo et al., 2022).

Kortom, het ontvangen van bezoek zorgt in detentie voor een reductie in recidive voor zover de gedetineerde in langdurig gevangenschap klaar is voor een succesvolle re-integratie in de samenleving (Markussen & Knutz, 2020).

2.3.2. Reactieve adaptatie

De eerste reactieve manier om met een lange gevangenisstraf om te gaan houdt verband met het onderdrukken van gevoelens. Gedetineerden in de vroege straffase van hun langdurig gevangenschap onderdrukken hun emoties door onder andere het gebruik van verdovende middelen. Niet alleen middelengebruik helpt hen om de tijd te overbruggen, maar ook door heel veel te slapen poogt de gedetineerde om aan de harde realiteit te ontsnappen. Een andere manier om gevangenschap een plaats te geven is door middel van het ontkennen van de daad. Het ontkennen van het misdrijf zou het voor de gedetineerde draaglijker maken om de pijn, die gekoppeld is aan het criminele verleden, op afstand te houden. Door middel van de ontkenning van het misdrijf is de gedetineerde in langdurig gevangenschap zeker dat hij of zij het vertrouwen van familie kan behouden. Bovendien hoeven gedetineerden hierdoor het verlies van familiale steun niet te vrezen. Door het ontkennen van de duur van de gevangenisstraf tracht de gedetineerde de tijd die hem nog rest beter beheersbaar te maken. Toch is het voor andere gedetineerden die een zwaar misdrijf hebben begaan belangrijker om de daad aan sich te kunnen plaatsen eerder dan de nog resterende tijd in detentie zinvol op te vullen (Wright et al., 2017). Dit idee vindt ook ondersteuning in Crewe et al. (2017b) waarin een vrouwelijke gedetineerde in langdurig gevangenschap volgende mening hierover deelt:

I've come to terms with my sentence, [but] I struggle to come to terms with the actual events. And to this day I struggle to talk about it because obviously I'm ashamed, I'm... I'm every emotion you can think [...]. I was looking in mirrors and hoping that I would see the victim so I could talk to them, and... It was just really messed up crap [...] that's when like I started cutting myself. (Crewe et al., 2017b)

3. Discussie en conclusie

3.1. Interpretatie van de resultaten

Het thesisonderzoek vertrok vanuit de bevinding dat de *tough-on-crime* ideologie aanwezig is in heel veel landen. Daarenboven is het van belang dat hulpverlening hierop inspeelt aangezien de proportie gedetineerden die in langdurig gevangenschap verblijft exponentieel toeneemt (Liem & Elbers, 2015). Het is verontrustend dat er vandaag de dag nog maar weinig belangstelling bestaat voor de groep gedetineerden die meer dan vier jaar of zelfs levenslang achter de tralies zullen doorbrengen. Criminologe Liem (2024) merkt daarenboven op dat lange gevangenisstraffen immers niet de gewenste resultaten opleveren, omdat het deze groep mensen vervreemdt van hun eigen omgeving. Doordat de routines worden verbroken, lijkt het haast onmogelijk voor gedetineerden in deze toestand om zich (opnieuw) aan te passen aan de complexe maatschappij. Bovenal oogt een gevangenisstraf in het algemeen zeer paradoxaal, daar het mensen opsluit om hen nadien opnieuw voor te bereiden op een succesvolle re-integratie in de samenleving.

Criminoloog en onderzoeker Crewe Ben stelt in zijn onderzoek tevens vast dat gedetineerden de cel als een *safe space* beschouwen waarin hen niets kan overkomen (Crewe, 2024). Juist daarom is het van uitermate belang om te kijken naar hoe gedetineerden in langdurig gevangenschap zich aanpassen aan hun tijd in detentie.

Hierna volgt een kritische bespreking van de onderzoeksresultaten met een terugkoppeling naar de onderzoeksvraag opgesteld in functie van het fenomeen van langdurig gevangenschap.

Het antwoord op de onderzoeksvraag: ‘*wat zijn de ervaringen van gedetineerden in langdurig gevangenschap?*’ is complex en veelzijdig. Het kan met andere woorden opgedeeld worden in verschillende categorieën of thema’s.

Pains of imprisonment

Het thema dat in internationaal onderzoek herhaaldelijk op de voorgrond treedt als het over de ervaringen van langdurig gevangenschap gaat, zijn de *pains of imprisonment*. Het thesisonderzoek heeft zich gebogen over deze *pains* bij zowel de mannelijke als de vrouwelijke detentiepopulatie. **Eerst en vooral zijn deze *pains* het sterkst waar te nemen bij de vrouwelijke gedetineerden.** Zij getuigen te lijden onder een groot gebrek aan privacy, de schaarse hoeveelheid controle vanwege het feit dat ze bevelen dienen op te volgen van hogerop en het ervaren van vertrouwensproblemen. Desalniettemin trachten ze toch vriendschap en steun op te zoeken bij medegedetineerden. Of vrouwelijke gedetineerden zich dan ook effectief kwetsbaar kunnen opstellen tegenover andere gedetineerden blijft nog een groot vraagteken. Er is immers sprake van veel samenzwering en geroddel onder de vrouwelijke gevangenispopulatie. Kortom, de *pains* van vrouwen zijn aanzienlijk sterker aanwezig, waardoor ze soms zelfs uitmonden in zelfverminking en suïcidale neigingen (Crewe et al., 2017b). De *pains* van langdurig gevangenschap onder de vrouwelijke detentiepopulatie zijn enkel waar te nemen in de studies van Crewe et al. (2017a, 2017b), Wright et al. (2023), Wright et al. (2017) en het onderzoek van Alemineh et al. (2022). Vermits de eerste vier studies vanuit dezelfde onderzoekspopulatie vertrekken, kan er enkel een vergelijking plaatsvinden met het onderzoek van Alemineh et al. (2022) uit Ethiopië. Toch bouwen de studies van Crewe et al. (2017a, 2017b) voort op de studie van Wright et al. (2017) en vormen ze om die reden een belangrijke meerwaarde voor het thesisonderzoek.

Voor de mannelijke detentiepopulatie is het merkwaardig dat de studie van Hulley et al. (2016) vaststelt dat hun gevoelens minder intens worden na verloop van tijd. **Mannelijke gevangenen ervaren beduidend andere pijnen, maar beweren wel dat hun familiale banden erop vooruitgaan.** Toch is het feit dat mannelijke gedetineerden hun emoties afvlakken zorgwekkend omdat het niet bevorderlijk werkt voor een probleemloze re-integratie. **Het onderzoek van Hulley et al. (2016) bevestigt dan ook dat langdurig gevangenschap sporen nalaat op mannelijke gedetineerden waardoor ze emotioneel gevoelloos achterblijven.**

De gemeenschappelijke *pains of imprisonment* hebben vooral betrekking op ouderschap. Door een gebrek aan betrokkenheid in de opvoeding voelen zowel vrouwelijke als mannelijke gedetineerden zich gefaald als ouder. Daarnaast heeft ouderschap ook betrekking op de fertiliteit die mogelijks in het gedrang kan komen door ouderdom bij vrijlating (Wright et al., 2017). Voorts is het missen van bepaalde personen een van de meest opmerkelijke pijnen die bij beide geslachten voorkomt (Hulley et al., 2016).

De gedetineerden die betrokken werden in de sectie '*pains of imprisonment*' verbleven in verschillende soorten penitentiaire regimes: van maximaal beveiligde gevangenissen tot categorieën B, C en D (respectievelijk hoog/medium beveiligd, medium beveiligd en open gevangenisregime) en van instellingen voor jonge gedetineerden in Engeland en Wales tot gewone penitentiaire inrichtingen in Ethiopië. Bijgevolg is het vormen van een objectieve mening hieromtrent bijzonder moeilijk. Er zou gesteld kunnen worden dat de gedetineerden over het algemeen dezelfde *pains* ervaren ongeacht het detentieregime, maar dit kan alsnog in vraag gesteld worden en vereist daarom toekomstig onderzoek.

Van straf naar sterkte: een herdefiniëring van lange gevangenisstraffen

Met betrekking tot de eerste manier om met langdurig gevangenschap om te gaan slagen de meeste gedetineerden er toch in om hun straf positief in te vullen. **Voor wat betreft de mannelijke detentiepopulatie beweren de gedetineerden een meerwaarde te zien in het volgen van therapie.** Therapie die gericht is op de toekomst (zoals de rehabilitatietraining en de vergevingstherapie van respectievelijk Bullock et al. (2019) en Praptomojati & Subandi (2020)) maakt introspectie mogelijk waardoor de slaagkansen op een succesvolle re-integratie vergroten. Mannelijke gedetineerden verklaren immers baat te hebben bij dit soort therapie omdat het hen belangrijke waarden bijbrengt zoals empathie en vergevingsgezindheid. Hierdoor krijgen ze een beter begrip van hun crimineel verleden en ontdekken ze welke onvergeeflijke fouten ze destijds maakten. Wat *desistance* bij de mannelijke gedetineerden betreft, zijn er enerzijds gedetineerden die niet meer in de verleiding komen om criminele feiten te plegen en anderzijds gedetineerden die toch niet volledig afstand doen van criminaliteit (Redondo et al., 2022).

Voor de vrouwelijke gedetineerden in langdurig gevangenschap zijn er gelijkaardige resultaten voorhanden. Zoals Bullock et al. (2019) verduidelijken krijgen zowel mannen als vrouwen inzicht in hun gedrag en zijn ze in staat om hun tekortkomingen aan te duiden dankzij het volgen van een rehabilitatieprogramma.

Vermits de studie van van Sachitra & Wijewardhana (2020) geen informatie geeft over het gender van de delinquenten, is het moeilijk om hier uitspraken over te doen. Het onderzoek stelt wel vast dat gedetineerden in langdurig gevangenschap in staat zijn om aan hun gevangenschap een positieve invulling te geven.

Tijd brengt wijsheid en zo blijkt ook bij de gedetineerden in langdurig gevangenschap. Alles in overweging genomen lijkt het er dus op dat de meeste gedetineerden kracht halen uit hun gevangenschap met de idee om er later voordeel uit te halen (met het oog op een succesvolle re-integratie).

Spiritualiteit als krachtbron

Voor wat de **spirituele coping** betreft, is een veelvuldig geformuleerd antwoord aan de orde. Zo blijkt dat deze adaptatiwijze kracht bezorgt, het pad effent naar een vredevolle toekomst en bovendien fungeert als middel om stress te beheersen. Het is echter helemaal niet zeker dat elke gedetineerde het hier unaniem over eens is. Uit enkele getuigenissen in de studie van Landman & Pieterse (2020) blijkt per slot van rekening dat geloof in een hogere macht soms als paradoxaal wordt ervaren. Een prangende vraag die opduikt bij enkele gevangenen is dan ook waar God was op het moment van het regelovertredend gedrag. Niettemin bedenken anderen dan weer dat religie verantwoordelijk is voor het ervaren van een soort leerproces binnen detentie waarin God voortdurend een leidinggevende rol vervult.

Zowel mannelijke als vrouwelijke gedetineerden halen profijt uit spiritualiteit omdat het de aanleiding geeft tot persoonlijke groei (Crewe et al., 2017a).

Vrouwelijke gedetineerden verklaren in enkele getuigenissen soms angstig te zijn om zich naar de ruimtes te begeven waar religie wordt gepraktiseerd (Alemineh et al., 2022). Dit gegeven kan ondersteuning vinden in de studie van Crewe et al. (2017b) waarin gevoelens binnen detentie gevormd worden door misbruik voorafgaand aan detentie.

Toch beweert Dye et al. (2014) dat in andere detentieomstandigheden vrouwen wél gebruik maken van deze gelegenheid en er zelfs positief tegenover staan. Dit onderwerp is dus voor interpretatie vatbaar en vereist nog meer diepgaand onderzoek.

Langdurig gevangenschap als effectieve leerschool

Educatieve coping verwijst naar het volgen van een opleiding en naar het opdoen van werkervaring binnen detentie. Zowel vrouwen als mannen geloven soms nog in het waarmaken van bepaalde dromen die reeds bestonden voorafgaand aan de detentie. De studie van Wright et al. (2017) laat zien dat dit zelfs nog mogelijk is binnen de celmuren. Weliswaar wordt het volgen van een opleiding gefaciliteerd door het verlenen van een – zoals dit in België gekend is – uitgaansvergunning. Door het volgen van een opleiding krijgen gedetineerden het gevoel dat ze opnieuw de touwtjes in handen hebben en verkeren ze in de mogelijkheid om alsnog een leven op te starten dat wel een goede afloop kent (Selimi et al., 2023).

De mannelijke gedetineerden in langdurig gevangenschap verklaren dat het ontwikkelen van bepaalde skills gunstig is voor later en dat ‘werkervaring’ opdoen ook mogelijk is binnen langdurig gevangenschap. Natuurlijk is het aanbod van het soort werk binnen detentie geringer. Toch kan de gedetineerde hiermee aantonen dat bepaalde capaciteiten als doorzettingsvermogen en inzet aanwezig zijn.

Samen sterk: de rol van kinderen en partners tijdens het uitzitten van een lange straf in detentie

Met betrekking tot **sociale coping** is het voor vrouwelijke gedetineerden in langdurig gevangenschap zeer rustgevend en inspirerend om bezoek te krijgen van hun partner. Het levert vruchtbare gesprekken op, zet hen aan tot zelfreflectie en bevordert bovendien een positieve sfeer binnen de detentie. Enkel de studie van Einat & Rabinovitz (2013) buigt zich over conjugaal bezoek in een vrouwelijke detentiefaciliteit. Er is verder geen onderzoek in deze masterproef waarmee dit vergeleken kan worden, maar het onderzoek zelf poneert in de literatuurstudie dat bezoek aan mannelijke gedetineerden eveneens positieve resultaten teweegbrengen. Het is gunstig voor een succesvolle re-integratie en doet gedetineerden stilstaan bij de kleine dingen in het leven.

Voor wat betreft het bezoek van kinderen kwamen enkel mannelijke gedetineerden in aanmerking voor de systematische review. Het levert bijzondere resultaten op daar het bezoek van het kind de band versterkt met de gedetineerde vader, diepgaande dialogen mogelijk maakt en opnieuw vertrouwen doet opbouwen (Markussen & Knutz, 2020). Deze gedetineerden verblijven in een Scandinavische detentiefaciliteit die gemoderniseerde functies aanbiedt waardoor dit bezoek mogelijks anders zou verlopen in een westers land met minder geavanceerde technieken binnen detentie.

Het opzoeken van familie in het algemeen – door middel van bijvoorbeeld uitgaansvergunningen – zorgt voor een positieve confrontatie en zet de gedetineerde aan tot zelfbespiegeling (Redondo et al., 2022).

Op het eerste gezicht lijkt de wijze waarop een langdurige gevangenisstraf wordt ingevuld sterk afhankelijk te zijn van het detentieregime. Zo is ook algemeen bekend dat de noordelijke landen meer ontwikkelde (en aldus moderne) detentiesystemen inbouwen dan de westerse landen. Dit is ook terug te vinden in de studie van Markussen & Knutz (2020) waarbij Deense gedetineerden in langdurig gevangenschap zelfs de mogelijkheid krijgen om er samen met hun kinderen eten klaar te maken. Gedetineerden in deze detentiefaciliteit krijgen dus zeer moderne en uitgebreide mogelijkheden aangereikt om tijd door te brengen met hun kinderen. Dit komt ook ten goede aan de hoeveelheid hoop op een vredevolle toekomst.

Omgekeerd vindt de stelling van Markussen & Knutz (2020) geen steun in de studie van Wright et al. (2023) waarin het duidelijk is dat het type detentieregime niet bepalend is voor de hoeveelheid hoop die een gedetineerde in langdurig gevangenschap heeft. Alles is gebonden aan een soort momentum waardoor de gedetineerde opnieuw verwachtingsvol wordt voor zijn of haar toekomst. Bijgevolg heeft het niets te maken heeft met een open dan wel een gesloten detentieregime. Ook Bullock et al. (2019) lijken hier akkoord mee te gaan aangezien een gedetineerde in een hoog beveiligde penitentiaire inrichting duidt op het belang van rehabilitatie om hoopvol te blijven voor de toekomst.

Alles in overweging genomen is de manier waarop gedetineerden in langdurig gevangenschap hun straf zinvol weten in te vullen bewonderenswaardig. Ze ervaren uiteraard moeilijkheden, maar zijn over het algemeen in staat om hier een positieve draai aan te geven en te werken aan een veelbelovende toekomst. Toch vereist deze situatie de nodige belangstelling van politieke actoren. Ook hulpverlening kan hier op haar beurt op inspelen door effectieve rehabilitatie op maat aan te bieden. Enkel door het leveren van gezamenlijke inspanningen kan de gemeenschap evolueren tot een veilige samenleving vrij van criminaliteit.

3.2. Beleidsimplicaties

Het thesisonderzoek heeft gepoogd om de relevante literatuur in het kader van langdurig gevangenschap en de wijze waarop gedetineerden dit ervaren samen te bundelen in een coherent geheel. De kennis die voortvloeit uit deze masterproef laat evenwel toe om enkele aanbevelingen te doen met betrekking tot toekomstig onderzoek.

Zoals Pollock & Berge (2018) reeds hebben aangetoond, vereist het finaliseren van een systematische review dat de onderzoeker aantoont welke hiaten er nog bestaande zijn. Een hiaat of lacune kan aanwezig zijn binnen de bestaande resultaten of binnen de kwaliteit van de gebruikte onderzoeksmethodes.

Het merendeel van de onderzoeken binnen dit thesisonderzoek hanteerde een kwalitatieve onderzoeksmethode waaronder semigestructureerde diepte-interviews, een autobiografisch essay, etnografisch veldwerk (in combinatie met diepte-interviews) en twee gevalstudies of *case studies* (in combinatie met diepte-interviews). Daarnaast werden er ook enkele kwantitatieve studies geïntegreerd die methoden zoals een *survey* en *pretest-posttest* onderzoek hanteerden. Om zoveel mogelijk informatie te verzamelen werd er in vier onderzoeken gebruik gemaakt van een *mixed-method* benadering. In drie van de vier gevallen vertrok de *mixed-method* benadering van een grote overkoepelende studie waardoor het aantal unieke *mixed-method* benaderingen herleid kan worden naar twee. In de toekomst zou men nog meer gebruik kunnen maken van een *mixed-method* benadering waaraan verschillende onderzoekers deelnemen. Op die manier creëert de onderzoeker immers een waaier aan gedetailleerde informatie waaruit verschillende publicaties tot stand kunnen komen.

Daarnaast is het frappant dat de vrouwelijke detentiepopulatie al te vaak onderbelicht wordt in dit soort onderzoeken. Meer onderzoek naar deze groep gedetineerden is zeker en vast iets waarvoor in de toekomst frequenter mag gepleit worden. Het staat immers buiten kijf dat vrouwelijke gedetineerden sterker lijden onder de *pains of imprisonment*. Kortom, het is verontrustend dat niet meer onderzoek zich verdiept in de manieren waarop vrouwen met langdurig gevangenschap omgaan. Het is tenslotte de groep gedetineerden die de laatste jaren fors aan belang inboet daar het een exponentieel stijgende groep is binnen gevangenen wereldwijd (Sangiorgio et al., 2023).

3.3. Sterktes en zwaktes van het onderzoek

De voornaamste sterkte van dit thesisonderzoek betreft het unieke aangezien het een eerste systematische review heeft ontwikkeld omtrent het fenomeen van langdurig gevangenschap in samenhang met haar adaptatiewijzen. Het vormt bijgevolg een interessante meerwaarde voor internationaal onderzoek naar gedetineerden met lange gevangenisstraffen en de manier waarop ze dit gevangenschap aanpakken. Het is overigens een verrijkende studie omdat het studies heeft geïmplementeerd over verschillende werelddelen heen. Amerikaanse, Europese, Afrikaanse, maar ook Aziatische studies kwamen aan bod.

Een eerste tekortkoming aan dit onderzoek kan te vinden zijn in het individueel samenstellen van een systematische review. Het Cochrane handboek raadt immers aan om een systematische review uit te bouwen met een team van onderzoekers. Hierdoor kan men de werklast verdelen en de kans op fouten minimaliseren aangezien er steeds controle van een derde aanwezig is. Daarnaast adviseert het boek om bij aanvang van deze methode samen te werken met deskundigen die reeds vertrouwd zijn met het schrijven van systematische reviews en daarbovenop relevante trainingen te volgen (Lasserson et al., 2023). Desondanks deze suggestie vereist de masterproef in de Criminologische Wetenschappen een zelfstandig en individueel werk waardoor de systematische review slechts door één studente tot stand kwam.

Een andere beperking in dit onderzoek is wellicht het gebruik van slechts één online databank, namelijk *Web of Science*. Hoewel dit een zeer betrouwbare databank is waarin de artikels meestal aan een *peer review* zijn onderworpen, kan het een tekortkoming zijn dat er geen andere databanken werden geraadpleegd. Daarenboven heeft het thesisonderzoek enkel elektronische bronnen gehanteerd en niet-elektronische bronnen achterwege gelaten vanwege de beperkte tijdsomvang. Voorts heeft de masterproef enkel rekening gehouden met origineel, empirisch materiaal, wat op zekere hoogte relevante bevindingen met zich meebracht. Toch kan het interessant zijn om ook andere data op te nemen die geen origineel, empirische resultaten rapporteren.

Een voorlaatste beperking houdt verband met de vastgestelde grenzen voor zowel de publicatiedatum als de datum van datavergaring. Door een restrictie te plaatsen op de periode waarin de studie moet tot stand zijn gekomen, blijven relevante bronnen misschien achterwege (Lasserson et al., 2023).

Finaal kan een laatste limitatie opgemerkt worden in het feit dat er enkel Engelstalig materiaal gebruikt werd in het thesisonderzoek. De zoekopdracht moet zoveel mogelijk bronnen omvatten zonder restricties te leggen op de taal of de publicatiestatus (Lasserson et al., 2023). De masterproef vereist dat anderstalige bronnen de bovenhand nemen waardoor de onderzoeker, vanwege de beperkte tijdsomvang, zich heeft beperkt tot slechts één vreemde taal.

4. Bibliografie

- Alemineh, Y. T., Abegaz, M. D., & Alemu, N. E. (2022). Incarcerated women's lived experience: A study in Dessie and Woldia correctional centers, Ethiopia. *Journal of Criminological Research Policy and Practice*, 8(1), 89-101. <https://doi.org/10.1108/jcrpp-07-2021-0045>
- An, Y. Y., Huang, Q., Zhou, Y. C., Zhou, Y. Y., & Xu, W. (2019). Who can get more benefits? Effects of mindfulness training in long-term and short-term male prisoners. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 63(13), 2318-2337. <https://doi.org/10.1177/0306624x19846771>
- Berman, G. (2013). *Prison population statistics* (SN/SG/4334). The House of Commons Library. Geraadpleegd op 12 juni van http://www.antoniocasella.eu/nume/Berman_2013.pdf
- Bodleian Libraries. (2024, 21 februari). *Systematic reviews and evidence syntheses: Formulate a question*. Geraadpleegd op 12 juni van <https://libguides.bodleian.ox.ac.uk/systematic-reviews/methodology>
- Bullock, K., Bunce, A., & McCarthy, D. (2019). Making good in unpromising places: The development and cultivation of redemption scripts among long-term prisoners. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 63(3), 406-423. <https://doi.org/10.1177/0306624x18800882>
- Carvalho, R. G., Capelo, R., & Nuñez, D. (2018). Perspectives concerning the future when time is suspended: Analysing inmates' discourse. *Time & Society*, 27(3), 295-311. <https://doi.org/10.1177/0961463x15604533>
- Choueiry, G. (2021, 14 september). *One-group pretest-posttest design: An introduction*. Geraadpleegd op 3 juli van <https://quantifyinghealth.com/one-group-pretest-posttest-design/>
- Cooke, A., Smith, D., & Booth, A. (2012). Beyond PICO: The SPIDER tool for qualitative evidence synthesis. *Qualitative Health Research*, 22(10), 1435-1443. <https://doi.org/10.1177/1049732312452938>
- Crewe, B. (2024). 'Sedative coping', contextual maturity and institutionalization among prisoners serving life sentences in England and Wales. *The British Journal of Criminology*, 1-18. <https://doi.org/10.1093/bjc/azae001>

- Crewe, B., Hulley, S., & Wright, S. (2017a). Swimming with the tide: Adapting to long-term imprisonment. *Justice Quarterly*, 34(3), 517-541. <https://doi.org/10.1080/07418825.2016.1190394>
- Crewe, B., Hulley, S., & Wright, S. (2017b). The gendered pains of life imprisonment. *British Journal of Criminology*, 57(6), 1359-1387. <https://doi.org/10.1093/bjc/azw088>
- Daems, T. (2023, 4 mei). *Zijn volle gevangenissen wel zinvol?* KU Leuven. Geraadpleegd op 12 juni van <https://stories.kuleuven.be/nl/verhalen/zijn-volle-gevangenissen-wel-zinvol>
- Devine, F. E. (1981). Cesare Beccaria and the theoretical foundation of modern penal jurisprudence. *New England Journal on Prison Law*, 7(1), 8-21. https://heinonline.org/HOL/Page?collection=journals&handle=hein.journals/nejccc7&id=14&men_tab=srchresults
- Dye, M. H., Aday, R. H., Farney, L., & Raley, J. (2014). ‘The Rock I Cling To’: Religious engagement in the lives of life-sentenced women. *Prison Journal*, 94(3), 388-408. <https://doi.org/10.1177/0032885514537605>
- Einat, T., & Rabinovitz, S. (2013). A warm touch in a cold cell: Inmates’ views on conjugal visits in a maximum-security women’s prison in Israel. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 57(12), 1522-1545. <https://doi.org/10.1177/0306624x12461475>
- Hardyns, W. (2021). *Onderzoeksontwerp in de criminologie*. Institute for International Research on Criminal Policy – UGent
- Hardyns, W., & Snaphaan, T. (2020). *Encyclopedie van de criminologische wetenschappen: niet gepubliceerde syllabus*. (pp. 75-86). Institute for International Research on Criminal Policy, UGent.
- Hardyns, W., & Snaphaan, T. (2020). *Encyclopedie van de criminologische wetenschappen: niet gepubliceerde syllabus*. (p. 268). Institute for International Research on Criminal Policy, UGent.
- Harris, J. D., Quatman, C. E., Manring, M. M., Siston, R. A., & Flanigan, D. C. (2014). How to write a systematic review. *The American Journal of Sports Medicine*, 42(11), 2761-2768. <https://doi.org/https://doi.org/10.1177/0363546513497567>
- Hettinger, M. R. (2022). Opinions from an inmate. *Journal of Contemporary Criminal Justice*, 38(2), 255-258. <https://doi.org/10.1177/10439862221096739>
- Hulley, S., Crewe, B., & Wright, S. (2016). Re-examining the problems of long-term imprisonment. *British Journal of Criminology*, 56(4), 769-792. <https://doi.org/10.1093/bjc/azv077>

- Jarman, B. (2020). Only one way to swim? The offence and the life course in accounts of adaptation to life imprisonment. *British Journal of Criminology*, 60(6), 1460-1479. <https://doi.org/10.1093/bjc/azaa036>
- Lapornik, R., Lehofer, M., Moser, M., Pump, G., Egner, S., Posch, C., Hildebrandt, G., & Zapotoczky, H. G. (1996). Long-term imprisonment leads to cognitive impairment. *Forensic Science International*, 82(2), 121-127. [https://doi.org/10.1016/0379-0738\(96\)01985-8](https://doi.org/10.1016/0379-0738(96)01985-8)
- Lasserson, T. J., Thomas, J., & Higgins, J. P. (2023). Starting a review. In J. P. Higgins, J. Thomas, J. Chandler, M. Cumpston, T. Li, M. Page, MJ. & Welch, VA. (Red.), *Cochrane handbook for systematic reviews of interventions*. Cochrane. www.training.cochrane.org/handbook
- Leys, M., Zaitch, D., & Decorte, T. (2016). De gevalstudie. In T. Decorte & D. Zaitch (Red.), *Kwalitatieve methoden en technieken in de criminologie* (pp. 161-186). Acco.
- Liem, M. (2024, 12 september). *Te lange gevangenisstraffen schieten hun doel voorbij* [Interview]. Radio 1, <https://radio1.be/lees/te-lange-gevangenisstraffen-schieten-hun-doel-voorbij>
- Liem, M., & Elbers, J. M. (2015). The role of human rights in long-term sentencing. *Security and Human Rights*, 26(2-4), 281-293. <https://doi.org/10.1163/18750230-02602010>
- MacLure, K., Paudyal, V., & Stewart, D. (2016). Reviewing the literature, how systematic is systematic? *International Journal of Clinical Pharmacy*, 38(3), <https://doi.org/10.1007/s11096-016-0288-3>
- Maesschalck, J. (2016). Methodologische kwaliteit in het kwalitatief onderzoek. In T. Decorte & D. Zaitch (Red.), *Kwalitatieve methoden en technieken in de criminologie* (pp. 131-160). Acco.
- Markussen, T., & Knutz, E. (2020). Playing games to re-story troubled family narratives in Danish maximum-security prisons. *Punishment & Society-International Journal of Penology*, 22(4), 483-508. <https://doi.org/10.1177/1462474520915748>
- Mortelmans, D. (2017). Het kwalitatief onderzoeksdesign. In T. Decorte & D. Zaitch (Red.), *Kwalitatieve methoden en technieken in de criminologie* (pp.121-122). Acco.

- Page, M. J., McKenzie, J. E., Bossuyt, P. M., Boutron, I., Hoffmann, T. C., Mulrow, C. D., Shamseer, L., Tetzlaff, J. M., Akl, E. A., Brennan, S. E., Chou, R., Glanville, J., Grimshaw, J. M., Hróbjartsson, A., Lalu, M. M., Li, T., Loder, E. W., Mayo-Wilson, E., McDonald, S., ... Moher, D. (2021). The PRISMA 2020 statement: An updated guideline for reporting systematic reviews. *BMJ*, 372(21), 5, <https://doi.org/10.1136/bmj.n71>
- Pollock, A., & Berge, E. (2018). How to do a systematic review. *International Journal of Stroke*, 13(2), 138-156. <https://doi.org/10.1177/1747493017743796>
- Praptomojati, A., & Subandi, M. A. (2020). Forgiveness therapy for adult inmate in Indonesian correctional facility: A pilot study. *Journal of Forensic Psychiatry & Psychology*, 31(3), 391-408. <https://doi.org/10.1080/14789949.2020.1751869>
- Rabaey, L., & D'hanis, K. (2023). *Handleiding Zotero (opleiding rechten en criminologische wetenschappen)*. Universiteit Gent. <https://www.ugent.be/re/nl/diensten/bibliotheek/nuttigelinks/handleiding-zotero>
- Redondo, S., Padrón-Goya, F., & Martín, A. M. (2022). Offenders' narratives on criminal desistance while serving a prison sentence. *Victims & Offenders*, 17(3), 439-467. <https://doi.org/10.1080/15564886.2021.1910601>
- Sachitra, V., & Wijewardhana, N. (2020). The road to develop prisoners' skills and attitudes: An analytical study of contemporary prison-based rehabilitation programme in Sri Lanka. *Safer Communities*, 19(1), 15-34. <https://doi.org/10.1108/sc-01-2019-0002>
- Sangiorgio, C., Van Zyl Smit, D., Jimada, Z., Riegler, E., Alves da Costa, F., Smith, J., Ayre, L., Edwards, L., Cadoni, L., Brasholt, M., Nougier, M., & Turner, M. (2023). *Global prison trends 2023* (Rapport 9; Penal reform international's global prison trends series). <https://cdn.penalreform.org/wp-content/uploads/2023/06/GPT-2023.pdf>
- Schoonenboom, J., & Johnson, R. B. (2017). How to construct a mixed methods research design. *KZfSS Kölner Zeitschrift Für Soziologie Und Sozialpsychologie*, 69(S2), 107-131. <https://doi.org/10.1007/s11577-017-0454-1>
- Selimi, R., Llullaku, N., (Peer) Van Der Helm, G. H. P., Stams, G. J., & Roest, J. (2023). Academic motivation of incarcerated juveniles from the perspective of self-determination theory: A multiple case study in Kosovo context. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, <https://doi.org/10.1177/0306624X231198805>

- Smith, J. A., & Osborn, M. (2015). Interpretative phenomenological analysis as a useful methodology for research on the lived experience of pain. *British Journal of Pain*, 9(1), 41-42. <https://doi.org/10.1177/2049463714541642>
- Swanson, C., Lee, C. B., Sansone, F. A., & Tatum, K. M. (2013). Incarcerated fathers and their children: Perceptions of barriers to their relationships. *Prison Journal*, 93(4), 453-474. <https://doi.org/10.1177/0032885513501024>
- Stratton, S. J. (2019). Quasi-experimental design (pre-test and post-test studies) in prehospital and disaster research. *Prehospital and Disaster Medicine*, 34(6), 573-574. <https://doi.org/10.1017/S1049023X19005053>
- Tijmstra, T., & Brinckman-Engels, M. (1978). Sociale wenselijkheid als validiteitsprobleem. *Mens en Maatschappij*, 53(2), 196-208. <https://ugp.rug.nl/MenM/article/view/13195/10695>
- Turner, N. (2023, 13 februari). *Research shows that long prison sentences don't actually improve safety*. Vera. Geraadpleegd op 12 juni van <https://www.vera.org/news/research-shows-that-long-prison-sentences-dont-actually-improve-safety>
- UHasselt, (z.d.). *De kwaliteit van informatie beoordelen*. Geraadpleegd 21 juni 2024, van <https://www.uhasselt.be/nl/universiteitsbibliotheek/wetenschappelijke-informatie-zoeken-en-gebruiken/de-kwaliteit-van-informatie-beoordelen>
- Universiteit Gent, (2024, 9 augustus). *Web of Science (WoS): Introductie*. Geraadpleegd op 14 juli van <https://onderzoektips.ugent.be/nl/tips/web-of-science-introductie-o451/>
- Universiteit van Amsterdam, (z.d.). *Hoe vind ik impactfactoren?* Geraadpleegd 21 juni 2024, van <https://uba.uva.nl/zoeken-in-de-collectie/hoe-vind-ik/impactfactoren.html#?cb>
- van Gemert, F. (2016). Biografie en levensverhaal. In *Kwalitatieve methoden en technieken in de criminologie* (pp. 349-378). Acco.
- Von Hirsch, A. (1992). Proportionality in the philosophy of punishment. *Crime and Justice*, 16, 55-98. <https://www.jthomasniu.org/class/Stuff/Temp/punproporp11.pdf>
- Wright, S., Crewe, B., & Hulley, S. (2017). Suppression, denial, sublimation: Defending against the initial pains of very long life sentences. *Theoretical Criminology*, 21(2), 225-246. <https://doi.org/10.1177/1362480616643581>
- Wright, S., Hulley, S., & Crewe, B. (2023). Trajectories of hope/lessness among men and women in the late stage of a life sentence. *Theoretical Criminology*, 27(1), 66-84. <https://doi.org/10.1177/13624806211067770>

- Willis, S., Chou, S., & Hunt, N. C. (2015). A systematic review on the effect of political imprisonment on mental health. *Aggression and Violent Behavior*, 25(Part A), 173-183.
<https://doi.org/10.1016/j.avb.2015.08.001>
- Zaitch, D., Mortelmans, Dimitri, & Decorte, T. (2016). Etnografie en participerende observatie. In T. Decorte & D. Zaitch (Red.), *Kwalitatieve methoden en technieken in de criminologie* (pp. 255-319). Acco.

5. Wetgeving

Art. 4 United Nations Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners (the Nelson Mandela Rules) van 17 december 2015, *United Nations Office on Drugs and Crime*, 3.

Art. 5 United Nations Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners (the Nelson Mandela Rules) van 17 december 2015, *United Nations Office on Drugs and Crime*, 3.

Art. 10, lid 1 IVBPR

Art. 10, lid 3 IVBPR

Leven in langdurig gevangenschap: vinden gedetineerden altijd licht in de duisternis?

Onderzoek naar de moeilijkheden van gedetineerden in de gevangenis is reeds wereldwijd aanwezig. De manier waarop gevangenen betekenis geven aan hun straf krijgt jammer genoeg nog onvoldoende aandacht. Een thesisonderzoek aan de Universiteit van Gent verricht in het academiejaar 2023-2024 zocht door middel van een systematische review uit hoe gevangenen met een straf van vier jaar of meer hun lange tijd achter tralies doorbrengen en zich aanpassen aan hun opsluiting.

Een systematische review als onderzoeksmethode

Het thesisonderzoek koos voor een systematische review. Deze onderzoeksmethode is zeer geschikt voor het samenbrengen van literatuur over een bepaald onderwerp. Om resultaten te verzamelen over de ervaringen van gevangenen in langdurig gevangenschap werd er één digitale databank gebruikt. Het onderzoek leverde waardevolle informatie op door het gebruik van een systematische en nauwkeurige werkwijze. Het doel van een systematische review is dan ook dat de review door andere onderzoekers kan worden gereproduceerd en bijgewerkt. Het doorzoeken van deze databank bracht twintig relevante bronnen voort die gebaseerd waren op vijftien unieke studies.

Hoop en betekenis tijdens een lange opsluiting

Lange gevangenisstraffen zijn niet effectief omdat ze de gevangene vervreemden van haar omgeving. Gevangenen die vier jaar of meer in detentie (zullen) doorbrengen, vinden gelukkig manieren om zinvol met hun tijd om te gaan. Het is belangrijk om te focussen op deze verschillende wijzen van tijdverdrijf zodat politici en hulpverleners hier in de toekomst mee aan de slag kunnen gaan en de rehabilitatie zorgvuldig kunnen uitbouwen. Rehabilitatie verwijst naar hoe een gedetineerde wordt geholpen om opnieuw te functioneren in een complexe maatschappij. Het gaat in deze context vaak over therapie en training, maar ook over educatie en werkervaring. Dit vormt de essentie van het uitgevoerde thesisonderzoek.

Het onderzoek maakte een onderscheid tussen mannelijke en vrouwelijke gevangenen in langdurig gevangenschap. Op die manier kunnen verschillende actoren in de samenleving (en voornamelijk de hulpverleners) hun rehabilitatie afstemmen op beide doelgroepen.

De resultaten die het meest naar voren kwamen in het onderzoek waren onder andere dat vrouwelijke gedetineerden het harder te verduren hebben tijdens hun opsluiting. Ze beleven andere soorten moeilijkheden dan hun mannelijke tegenhangers en getuigen bijvoorbeeld dat ze een gebrek aan privacy en controle ervaren. Bovendien vinden ze het bijzonder lastig om met de autoriteit van het gevangenispersoneel om te gaan. Het volgen van allerlei bevelen beperkt hen tenslotte nog meer in hun zelfstandigheid en controle. Mannelijke gedetineerden daarentegen ervaren andere moeilijkheden, maar vinden het vaak ook makkelijker om naar methoden op zoek te gaan die hun tijd in detentie draaglijker maken.

Spiritualiteit is een van de zaken die zowel mannelijke als vrouwelijke gedetineerden belangrijk vinden in detentie. Gevangenen halen er kracht uit en daarnaast zorgt het voor persoonlijke groei. Educatie is een tweede onderwerp dat belangstelling verdient binnen langdurig gevangenschap. Het volgen van onderwijs vergroot tenslotte het gevoel van controle en het opdoen van werkervaring versterkt de vaardigheden van gevangenen. Naast de eerste twee zaken verdient ook een derde aspect bijzondere aandacht: het sociaal netwerk van de gedetineerde. Dit netwerk heeft betrekking op zowel kinderen als partners en familie in het algemeen. Het heeft een ondersteunende functie voor de gedetineerde en kan een positieve impact hebben op het re-integratieproces. Tot besluit is het ook mogelijk dat gedetineerden in langdurig gevangenschap een positieve invulling geven aan hun tijd in detentie eerder dan de negatieve zijde van het detentieverhaal te belichten. In dit kader is overwegend therapie een veelgenoemd onderwerp. Het bezorgt mannelijke gevangenen het gevoel dat ze voorbereid terug kunnen keren naar de samenleving. Ook vrouwelijke gedetineerden krijgen inzicht in hun gedrag waardoor ze zichzelf geschikt achten om zich opnieuw te re-integreren.

Conclusie: langdurig gevangenschap als rolmodel voor rehabilitatieprogramma's

Het onderzoek laat zien dat mannelijke gedetineerden en vrouwelijke gedetineerden uiteindelijk wel een manier vinden om met hun tijd in detentie om te gaan of nog te 'copen' met hun langdurig gevangenschap. Het doortrekken van deze manieren naar de hulpverlening kan een positieve verandering brengen in de mate van succes van de re-integratie, wat finaal ook zeer voordelig is voor een criminaliteit vrije en veilige samenleving.